

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za inozemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifi.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta št. 16/I. — Telefon št. 72.
Nočna redakcija: od 10. ure naprej v Knaifovi ul. št. 5/I. — Telefon št. 24.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelki: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čez. zavodu: Ljubljana št. 11.842 — Praha čísl. 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 2. oktobra.

Pred kratkim je »Samouprava« ugotovila, da je značilno za klerikalizem, da mu je glava izven države. Politično stranko vodi interes izven naroda in države stoječa činitelja. t. j. Sv. stolice, ki žal ni samo verski poglavar, ampak politična centrala z vsemi pritlikalnimi, s svojo diplomacijo in taktiko v vsaki državi. Klerikalci so hoteli s smešnimi opazkami omalovaževati neuprijetne konstatacije. A njihov službeni organ »Slovenec« je preko brbljavega ideologa potrdil vse in še več, nego smo mi v svojih člankih izvajali. Pokazal je SLS kot čisto ultramontansko stranko, kot ustanovo za politične cilje Vatikana.

Nikdar se to žalostno razmerje ni tako jasno posvedočilo, kakor v vprašanju slovenskega bogoslužja. Vsakdo, ki je zasledoval zgodovino Slovencev in Hrvatov, vé, da je narodni jezik v cerkvi bil vedno znak moči naroda. Kadar pa je latinščina zmagovala, je to pomenilo suženjstvo in raznaroditev. Za konsolidacijo našega naroda bi bila uvedba staroslovenskega bogoslužja neizmerno važnosti. Posebno ogrožena pa bi bila še za naš narod v zasedenem ozemlju, ki ga ubijajo z italijanskimi in nemškimi duhovniki. Ni treba biti posebno dalekoviden, da spoznaš, kaj bi značilo, če bi v istem jeziku naših očetov Bogu zapeli od Triglava do Črnega morja, da še dalje do Urala in preko njega.

A SLS ni narodna stranka. Ona je služkinja politikujočih škofov in ne sme in ne more zavzeti narodnega stališča. Ona mora molčati. Staro svojo pravdo bodo dosegli Slovenci in Hrvati v konkordatu sedaj ali nikoli. Sedaj bi dosegli mirnim potom, kar bi si poslej morali revolucionarno vzeti. Vsak drugi narod bi bil v takem hipu ves na nogah in njegova duhovščina bi ga vodila, ker gre za vprašanje, ki zanima cerkev, državo in narod obenem. A na nogah Slovencev leži mora SLS, ki v razgovorih države s Sv. stolico drži proti državi, drži s politikujočimi Latinci.

Isto je v vseh drugih vprašanih konkordata. Naš klerikalizem proti lastni državi podnizuje Sv. stolico, naj Jugoslaviji ne da onega vpliva in nadzorstva, ki ga je imela Avstrija.

V duhovščini nekaj v. Mnogo je nezadovoljnih s politiko SLS, ki je s svojimi srbofobij in avtonomistično prevaro spravila na kant slovensko gospodarstvo in je Slovencev tako temeljito zapravila vpliv v državi, da mora danes sama jokati nad posledicami. Mnogo jih je, ki vidijo, da je treba neizmerno sile, da smo doživeli Jugoslavijo, utrditi z vdanim delom za državo in da mora biti duhovnik z ostalo inteligenco v ospredju njenih braniteljev. Mnogo je takih, ki vidijo, kako propada v umazani klerikalni politiki vera in morala.

Ob tej priliki zopet vidimo SLS v njenem bistvu: že razmišlja, kako bi upornike pobila s kolom. Kam naj se jih premesti, kako naj se jim pristrže svoboda in ugled, kako naj se jim kaznuje in osramoti. Edinstvo SLS naj zakrpa škofjska palica.

Zdi se pa, da je ta palica nekoliko šibkejša, nego je bila. Saj je tudi res, da bi bilo čudno, če v svobodni svoji državi ne bi mogel inteligenten človek drugače v politiki misliti, kakor škof. Čudno bi bilo, ako bi moral kloniti zlasti kadar hoče premostiti umetna nasprotja med narodno državo in narodno duhovščino.

Dva principa se borita v svetu. Ista dva principa se borita tudi v malih naših razmerah. Ahirani, zli duhi, je objel mnoge zastopnike cerkve v naši državi. SLS je njegova tvorba. Niemu nasproti stoji ves ostali tabor, ki duhovščini kliče: »Nazaj k oltarju, nazaj k svojemu narodu, k svoji državi!«

Sedem let je, kar smo pokopali Avstrijo. Na njenem grobu bi bili imeli pokopati tudi klerikalizem. Ako bi bili to storili, ne bi bilo današnjih težav, temveč bi bili Slovenci mogočen faktor v državi. Sedem let Slovenci plačujejo drago šolnino, da sprevidijo, da v Jugoslaviji klerikalizem mora žalostno poginiti.

Povratek kralja in kraljice v Beograd

Beograd, 2. oktobra, p. Ob pol 24. sta se vrnila v Beograd kralj Aleksander in kraljica Marija s svojim spremstvom. Obenem se je vrnil tudi prometni minister Ante Radović, ki se je pridružil v Zagrebu, kjer je poročal kralju o svojem posetu pri min. predsedniku Pašiću. Na beograjskem kolodvoru sta sprejela kraljevo dvojico ministri dr. Ninkić in Uzunović, s katerima se je kralj dalje časa razgovarjal. Nato se je kraljeva dvojica odpeljala v dvor. S kraljem so se vrnili v Beograd tudi ministri, ki so ga spremljali na njegovem potovanju. Minister Pavle Radić je ostal v Zagrebu, kjer se vrši v nedeljo pod predsedstvom St. Radića konferenca poslancev HSS.

Po kraljevem povratku v Beograd

Aplaniranje sporov med RR. na račun HSS. — Novi konflikti. Seja vodstva HSS. — Radić hoče biti podpredsednik vlade. —

Beograd, 2. oktobra, p. Nocoj se je vrnil v Beograd kralj in z njim so prišli tudi ministri, ki so ga spremljali na potu. Razen Pašića je sedaj zbrana v Beogradu celokupna vlada in bodo prihodnji ponedeljek pričele redne seje ministrskega sveta. Tekom jutrišnjega dne se pričnejo avdijence na dvoru ter se bo dal vladar podrobno informirati o stanju političnega položaja.

Z obeh strani, z radikalne in radićevske, se zadnje dni energično deluje na to, da se nesoglasja v RR odstranijo in postoječi konflikti aplanirajo. Radić je takoj po povratku hotel, da z energičnimi demantiji popravi situacijo. Njegove izjave se smatrajo za zadostne in je verjetno, da tkzv. makedonska afera ne bo imela neposrednih posledic. Toda komaj je ena afera likvidirana, že prihajajo druge. Radićeva izjava o »demilitarizaciji« (glej naše politične beležke. Op. ur.) je nova nespretna gesta, konflikt med ministrom Nikićem in drž. podsekretarjem Kujundžićem pa ustvarja nadaljnje neprijetnosti. Tragično za HSS je, da se te afele pojavljajo vedno po njeni krivdi in potem likvidirajo na njen račun. Radićevci so v vladi vedno slabši.

V pričakovanju Pašićevega prihoda

Priloge vlade na jesensko zasedanje. — Vprašanje skupščinskega predsednika. — Sestanek finančnega odbora.

Beograd, 2. oktobra, p. Minister s obhajajo Radićevci, ki se je nocoj vrnil iz Monte Carla, napoveduje prihod min. predsednika Pašića za sredo ali četrtek. Koncem prihodnjega tedna bodo torej pričela prihajati na dnevni red vsa politična vprašanja, ki so ostajala do sedaj nerešena. Čuje se, da smatra Pašić kot predpogoji nadaljnjega sodelovanja obeh koaliranih strank, da se HSS v osebnih vprašanih zadovolji s sedanjim stanjem in odreče zahtevam po raznih spremembah. Radićevci zahtevajo, da Pašić ne ugovarja več, da bi Radić postal minister brez portfelja. Z radikalne strani se zopet zatrjuje, da je Pašićev mnenje v tej stvari do sedaj povsem neznan.

Vlada bo prihodnji teden zelo okupirana s pripravami na jesensko zasedanje parlamenta. Govori se, da naj bi v predhodnem zasedanju v času od 16. do 20. t. m. prišel na dnevni red tudi invalidski zakon. Važno bo vprašanje predsedništva Narodne skupščine. Predsednik Trifković namerava radi bolehnosti odstopiti. Kot najresnejši kandidat za naslednika se imenuje minister dr. Milan Srškić. Radićevci bodo najbrž v nedeljo določili kandidate za eno podpredsedniško in tajniško mesto (posl. Basariček in Bačinčić).

Okrog 10. t. m. naj bi se sestal fin. odbor. Člani odbora večine so imeli danes konferenco z ministrom Stojadinovićem. Fin. odbor bo najprej razpravljal o manjših kreditih, nato pa pričel debato o rednem proračunu.

Nov pravilnik za visokošolske štipendije

Beograd, 2. oktobra, r. Ministrstvo prosvete Vukićević je izdal pravilnik za 248 štipendij za naše univerze. Štipendije v znesku 1000 Din mesečno se bodo podeljevale pod pogoje, da ostanejo dijaki po končanih študijah dvakrat tako dolgo v državni službi, kolikor časa so prejemale štipendije. Za zagrebške visokošolce je določenih 71 štipendij, in sicer: za filozofsko fakulteto 16, za juridično 8, za medicinsko 16, za farmaceutsko 10, za gospodarsko - šumarsko 5, za veterinarsko 10, za tehnično 6 (4 za gradbene tehnike in 2 za strojne tehnike). Za ljubljansko univerzo so določene naslednje štipendije: za juridično fakulteto 10, za tehnično fakulteto (gradbeni oddelek) 8, za tehnično fakulteto (strojni oddelek) 8 in za medicinsko fakulteto 5.

Razdelitev bivšega a.-o. železniškega parka

Beograd, 2. oktobra, r. Dne 6. t. m. se prične v Parizu konferenca zastopnikov nasledstvenih držav ter Avstrije in Madžarske, na kateri se ima preseliti železniški park, ki so ga prevzele nasledstvene države. V smislu čl. 318 saintgermainске pogodbe je bila Avstro - Ogrska dolžna, odstopiti svoj železniški park nasledstvenim državam po obseznosti njihovih železniškega omrežja. Reparacijska komisija je razdelila meseca maja 1924. lokomotive in vagoni ter je Jugoslaviji dala s drugim tudi dvorni vlak bivšega avstrijskega cesarja. Na konferenci v Parizu se ima sedaj ugovoriti vrednost železniškega parka, ki so ga prevzele posamezne države. Jugoslavijo bodo zastopali trije strokovnjaki.

Nova pomorska trgovska zastava

Beograd, 2. oktobra, n. Po naredbi pomorske direkcije v Splitu morajo trgovski brodi odslej nositi novo pomorsko zastavo, na kateri se ima na belcm polju modro bele-ardece trobojnice pristavititi znak dveh navskrižnih sider v modri barvi.

sta, konflikt med ministrom Nikićem in drž. podsekretarjem Kujundžićem pa ustvarja nadaljnje neprijetnosti. Tragično za HSS je, da se te afele pojavljajo vedno po njeni krivdi in potem likvidirajo na njen račun. Radićevci so v vladi vedno slabši.

V nedeljo se vrši v Zagrebu seja vodstva HSS, katere se udeležijo tudi vsi radićevski ministri. Minister Pavle Radić je že danes ostal v Zagrebu. Na tej seji se bo razpravljalo o nadaljnji taktiki HSS in vse kaže, da bo pri tej priliki Radić postavil svojo kandidacijo za ministrski portfelj. »Politika« objavlja Radićevo izjavo rumunskemu novinarju Fagodiju, kateremu je Radić v vprašanje ali bo vstopil v vlado odgovoril: »Ako bom vstopil, potem vstopim kot podpredsednik vlade.« V torek ali sredo pride Radić v Beograd ter se bo javil tudi v avdijenco.

Jutri dopoldne se vrši seja ministrskega sveta.

Vodstvo radikalne stranke je te dni pridno na poslu da pomiri razburjene duhove v vrstah NRS. Minister Trifković opravlja to delo v Bosni, v Vojvodino pa se je podal predsednik radikalnega kluba Živković, ki je imel danes v Subotici konferenco z radikalnimi zaupniki, na kateri je obljubil, da bo NRS energično napravila konec radićevskim poskusom v Vojvodini.

Beograd, 2. oktobra, r. Danes se je dogodil v ministrstvu za šume in rudnike značilen buren incident med ministrom dr. Nikićem in državnim podtajnikom dr. Kujundžićem. Dr. Kujundžić se je uprl absolutizmu dr. Nikića v zadevi premeštanja, upokojitev in odpuščenja uradnikov v tem resortu, posebno po dobrovoljevc. Kakor znano je dr. Kujundžić predsednik glavnega Saveza dobrovoljcev. Odkrito je povedal dr. Nikiću v obraz, da radićevci ne morejo delati tako, kakor bi sami hoteli, ampak morajo vse sklepe izvršiti v sporazumu z radikalni, katerih eksponent je v tem ministrstvu on (dr. K.). Za slučaj, da se ta njegova zahteva ne bo upoštevala, je izjavil dr. Kujundžić, da bo podal ostavko na svoj mandat. Ta incident je izzval tem večje zanimanje v političnih krogih, ker je dr. Kujundžić zelo ugleden član radikalne stranke kot nosilec liste v enem izmed bosanskih volilnih okrajev ter je poleg tega tudi zet ministra Marka Gjurjičica.

Učiteljski dopusti v osebnih zadevah

Beograd, 2. oktobra, n. Ministrstvo prosvete je izdalo naredbo, da imajo učitelji in učiteljice osnovnih šol pravico tri dni dopusta v osebnih zadevah za slučaj smrti, bolezni itd. Učitelji in učiteljice na enorazrednih rednih šolah smejo tak dopust nastopiti tudi brez predhodnega odobrenja višje šolske oblasti, morajo pa naknadno svoj izostanek opravičiti.

Velika železniška nesreča

Gorlice, 2. oktobra, n. Danes opoldne so se dogodila velika nesreča na železnici proti Gorlicem-Zitavi. Pred vhomod v tunel je bilo zaplenjenih več delavcev, ki se niso mogli pravočasno izogniti osebnemu vlaknu. Pet delavcev je bilo usmrčenih, eden lahko, štiri pa težko ranjenih.

Iz krvave Bolgarije

Plovdiv, 2. oktobra, n. Tu se je pred nekaj dnevi začela razprava proti članom komunistične organizacije. Včeraj so obtoženci vodili v avtomobilu, za katerim se je peljal avtomobil z vojak. Kljub temu se je posrečilo obtožencu Ninevu skočiti z avtomobila in ubežati. Danes so ga našli ustreljenega v nekem kanalu.

Revolucionarno gibanje v Braziliji

Pariz, 2. oktobra, s. Kakor poročajo iz Montevidea, so v Braziliji izbruhnili revolucionarni upori. Uporniki so se polastili naselbine Porto Roma.

Konflikt med Rusijo in Anglijo radi Dardanel?

Moskva, 1. oktobra, r. Poveljnik ruskega črnomoškega brodogoja je sporočil svoji vladi, da ne more nadaljevati potovanja v Italijo, ker so Angleži zabranili prevoz skozi Dardanele. Sovjetski poslanec v Londonu je že vložil proti temu protest.

Kupujte srečke loterije za Sokolski dom v Šiški

Varnostna pogajanja v Locarnu

Kompromis med Parizom in Berlinom glede razorožitve. — Českoslovaški ministrski svet o situaciji. — Delegacije na potu v Locarno.

Locarno, 2. oktobra, l. Semkaj so dospeli prvi poročevalci pariških in berlinskih listov. Francoska delegacija si je najela svoje apartmane v »Grand Hotelu«, nemška pa v hotelu »Esplanade«. Bojazen, ki so jo izrazili pariški listi, češ, da Locarno ni pripraven kraj za tako važno konferenco, ker nima potrebnih brzojavnih in telefonskih zvez, je bila neopravičena. Švicarska brzojavna uprava je dala napraviti 12 novih linij, ki omogočajo direktno zvezo z evropskimi glavnimi mesti. Postavljeni so moderni aparati, ki ustrezajo vsem zahtevam. Za časa konferenc pa bodo imeli ekspresni vlaki na gotthardski progi direktne vozove za Locarno.

Dosedaj je naznanjenih okrog 150 članov delegacij skupno s tajniki in pisarniškimi osebom. Računa se, da se udeležijo konference tudi okrog 200 novinarjev.

Berlin, 2. oktobra, d. Iz vladnih krogov se doznava, da se je v vprašanju razorožitve še pred odločitvijo nemške note med nemško vlado in mednarodno kontrolno komisijo, ne glede na, varnostno konferenco v Locarnu dosegel zadovoljiv kompromis, ki dovoljuje upanje na skorajšnjo izpraznitev kolinske cone.

Na željo nemških nacionalcev, ki zavračajo krivdo za zadnje politične neuspehe na druge stranke, je izdala vlada službeni komunik, ki ugotavlja, da so nemški poslanci v Parizu, Londonu, Bruslju in Rimu podali znane izjave

Čičerinovi razgovori v Berlinu

Stresemann o razmerju med Nemčijo in Rusijo. — Nelogičen optimizem v Bukarešti. — Italijanski poslanik v Moskvi pozvan v Rim. — Tudi Madžarska se hoče pogajati s sovjeti?

Berlin, 2. oktobra, s. Zunanji minister dr. Stresemann je imel sinoči večurni razgovor s Čičerinom, ki se je danes popoldne nadaljeval. Govori se, da so nemško ruska trgovinska pogajanja tik pred koncem. Čičerin je v toku pogajanj podal zagotovilo, da njegova pogajanja v Varšavi niso imela nikake protinemske tendence.

Pariz, 2. oktobra, d. »Matin« poroča, da je zunanji minister dr. Stresemann izjavil ob priliki Čičerinovega obiska: Med Nemčijo in Rusijo ne obstoja razven rapalskega dogovora nobena druga pogodba. V smislu dr. Wirthove ustmene obljube pa je Nemčija dolžna obvestiti sovjetsko vlado za slučaj njenega vstopa v Zvezo narodov. Rusija je tudi radi nemške politike primorana iskati zblizanje z evropskim blokom narodov.

Bukarešta, 2. oktobra, d. Poluradna »Independence Roumaine« priobčuje o Čičerinovem potovanju uvodnik, v katerem pravi, da je Rusija že resignirala na svojo politično osamljenost in išče načina, kako bi mogla sodelovati z evropskimi državami. List izraža nado, da zasledujejo Čičerinovi obiski mirovne svrhe, ki jih bo mogla tudi Rumunija pozdraviti z zadovoljstvom. Očividno piše list s stališča rumunske politike na-

pram Rusiji, kajti Rumunijo veže do sedaj defenzivna pogodba s Poljsko proti Rusiji, na drugi strani pa ni bilo do sedaj nobenih urejenih odnošajev med Rumunijo in Rusijo.

Moskva, 2. oktobra, r. Italijanski poslanik v Moskvi, Manzoni, je bil pozvan v Rim, da poroča Mussoliniju o namenu Čičerinovega potovanja v Varšavo in Berlin. Kakor se čuje, se imajo odnošaji med Italijo in Rusijo urediti s posebno pogodbo.

Budimpešta, 2. oktobra, d. Organ desničarskih radikalov »Szozat« poroča, da je dobil dosednji glavni tajnik v zunanjem ministrstvu Koloman Kanya nalog, naj stopi v Berlin v stik s Čičerinom v svrbo sklepa madžarsko-ruske pogodbe. Kanyjev nalog je v zvezi z rumunskim vprašanjem in obnovitvijo pogajanj, ki jih je svoječasno vodil minister Gratz z rusko delegacijo, ki pa so se morala prekiniti na zahtevo madžarskega javnega mnenja.

Praga, 2. oktobra, r. Po vesteh iz Berlina bi se imel danes sestati Čičerin z jugoslovenskim poslanikom Baluždičem k posvetovanju o obnovitvi odnošajev med Rusijo in Jugoslavijo. Čičerin ostane brzkone v kakem letovišču, odkoder bo zasledoval pogajanja v Locarnu.

Otvoritev medparlamentarnega kongresa v Washingtonu

Govor državnega tajnika Kellogga o svetovnem miru. — Zanimiva izvajanja predsednika nemškega parlamenta.

Washington, 2. oktobra, d. Na otvoritveni seji kongresa medparlamentarne unije je pozdravil v imenu ameriške vlade 40 delegatov iz 38 držav državni tajnik Kellogg, ki je izjavil med drugim:

Prisotnost tolikoga števila zastopnikov svobodnih narodov dokazuje, s kakšno pozornostjo se bavi svet z vprašanji samovlade. Sestanki članov različnih parlamentov služijo v eminentni meri svetov. miru. To je bil stoletni sen državnikov, toda nihče ni dočkal njegovega uresnitvenja. Izboljšanje položaja mora priti iz una in iz razuma narodov. Narodi morajo uvideti, da obstajajo za ureditev mednarodnih sporov boljša sredstva nego so slučajne vojne odločitve.

Nisem pesimist in imam brezpogovorno zaupanje v uvidenost in domovinsko ljubezen vseh onih narodov, ki so ohranili svoje čudovite ustanove vse do 20. stoletja. Ne morem pa biti slep napram silam, ki se gibljejo v mnogih državah, da bi razrušile na podlagi ljudskih volitev sloneči vladni sistem in ga nadomestile z razrednim samostvom. Končno je izjavil Kellogg, da pomeni parlamentarna ratifikacija meddržavnih pogodb velik napredek na poti svetovnega mira.

Kot prvi govornik v debati je govoril predsednik nemškega državnega zbora Lobe o svetovnem političnem položaju. Povdarjal je zasluge Dawesovega načrta, ki je zadovoljil tudi upnike Nemčije. Lobe je opozoril na pogodbe glede razsodišča, ki so se sklenile z Nemčijo ter na sedanja varnostna pogajanja. Omenil je tudi možno postopanje predsednika Coolidgea o vprašanju razorožitve. Uspeh je seveda malen-

kosten. Nemčija se je razorožila in sedaj pričakuje splošno razorožitev. Ves problem je v tem, da se razdelijo nemške davjave tudi na druge narode, ne da bi se kršilo gospodarsko ravnotežje. Evropa nima mnogo izgledov da bi gospodarsko prekosila Ameriko. Iz tega stanja pa izvirajo za Ameriko tudi velike dolžnosti.

Rifovsko glavno mesto v plamenih

Pariz, 2. oktobra, l. General De Rivera je poslal brezžično poročilo, da je špansko topništvo zažgalo glavno rifovsko mesto Ajdir in da gori tudi Abd el Krivova hiša.

Španske čete so zasedle Ajdira Adiar Sedun ter so oddaljene od Ajdirja samo en kilometer. Rifovci so še vedno v strelskih jarkih na višini Rokoz, ki pa jo bodo morali kmalu zapustiti, ker je nanjo osredotočen topovski ogenj.

Glavni uspeh dosedanje francoske ofenzive je v tem, da se je fronta premaknila severovzhodno od Kifana za 12 do 13 km. Francozi so imeli pri teh operacijah malo število mrtvih in ranjenih. Včeraj so francoska letala bombardirala sovražne vasi in postojanke.

Washingtonska pogajanja razbita?

Pariz, 2. oktobra, s. Po vesteh iz Washingtona se pogajanja za ureditev francoskih dolgov prekinila vsled stališča senatorjev Boraha in Smoota, ki sta vztrajala pri odklonitvi francoskih dolgov.

Pred konferenco v Locarnu

Pogajanja o renkem varnostnem paktu se približujejo odločilnemu štadiju. Samo še dva dneva nas ločita od konference v italijansko - švicarskem mestu Locarnu. Hoteli v tem slikovitem kraju so že oddani, posamezne delegacije so na potu.

Potuje in učinkovito in z velikim šumom potuje pa te dni še nekdo drugi, ki se sicer ni nameril v južno Švico, čigar romanje pa je v ozki zvezi z renkim jamstvenim paktom. Čičerin, voditelj ruske zunanje politike, je obiskal Varšavo in Berlin. Ne zgodi se prav pogosto, da zapuščajo ljudje Čičerineve višine prestolice rdečega parašida in da se pokažejo tostran ruskih mej. Kadar pa se to pripeti, ni brez važnih, globoko posegajočih razlogov. Čičerin je že prišel enkrat v Genovo na Laškem: rečeval Nemčijo; prikazal se je tudi v Lozani v Švici, ko so bili Turki v diplomatskem metežu z Angleži. Te dni pa se je nenadoma pojavil na Poljskem in v Nemčiji.

Niti v Varšavi niti v Berlinu ni šlo brez slovesnega sprejema. brez banketov in prazničnih napitnic, ki jih sicer boljševeki v odnosu z buržoazno diplomacijo navadno zametujejo. Krizale so se ljubezne besede simpatij in sosedovskega miroljubnega sožitja. To je pa v glavnem tudi vse, kar je bilo namenjeno za javnost. Boljševiki, ki so v isti sapi z Wilsonom proglasili z visokim glasom novo načelo javne diplomacije, so se sčasoma spopriznili z od pamtneke udomačenim tajnim barantanjem v mednarodni politiki. Lep dokument njihove »doslednosti« je znameniti rapalski pakt z Nemčijo, ki so ga opisali javnosti kot pohleven gospodarski sporazum, ki pa je dejansko prava politična obramba in napadalna zveza. Rapalski pakt je ono, kar je prišel tokrat poklicati Čičerin v spomin Nemcem. Poljska pa ima poslužiti sovjetski Rusiji kot pitje strahila za nemške diplomate, ki odhajajo pogajat se za renki varnostni pakt v Locarno.

Sovjetska Unija ne gleda z blagim očesom na angleški napor, da pride do renskega garancijskega sporazuma, ki naj ne-le zajamči mir v zapadno Evropi, ampak tudi izvabi Nemčijo iz obsema rusko-azijskega bloka in jo uvrsti med zapadno-evropske čuvaje obstoječega političnega in družabnega reda. Ruski uradni tisk dolži Chamberlaina,

da hoče z renskim paktom pritegniti Nemčijo v sveto ligo proti sovjetski Uniji. Svari nemško »republiko« pred vstopom v Zvezo narodov, zlasti pred priznanjem § 16. te institucije, po katerem bi bila Nemčija dolžna dopustiti zavezniškim četam prost prehod skozi svoje ozemlje v slučaju rusko-poljskega spopada. Da bi to svarilo v Berlinu krepkeje zalego, se je Čičerin ustavil najprej v Varšavi.

V poljski prestolici je imel lahko delo. Ker njegov namen brezdvomno ni bil, doseči končni sporazum z zapadno slovansko sosedo, ampak jo le izrabiti v svoji politični igri, se ni spuščal v globino sporov, ki ločijo Rusijo in Poljsko v dva nasprotna tabora. V trenutnem položaju ni smatral za potrebno načeti vprašanja rusko-poljskih mej, ki je glavna ovira h končnemu in resnemu sporazumu v sarmatski nižini. To zadevo je pustil Čičerin docela v miru. Mimogrede si je skušal — kot se čuje, z uspehom — zagotoviti poljsko dezinteresiranost glede Besarabije, oziroma osamljenost Rumunije. Od Poljske pa ni zahteval nič posebnega. Ni torej čudno, da so Poljaki porabili to priliko, da se znesejo nad zapadno Evropo in da zagroze z rusko-poljskim sporazumom zlasti Veliki Britaniji, ki se sicer zanima za renski mir, brigo za obstoj Poljske pa z mrzlo gesto odpravlja med zadeve druge vrste.

Glavni Čičerinov cilj ni bil Varšava, ampak Berlin. Varšava je bila le orodje, le s pretečimi črkami tiskana početnica za vstop v nemško prestolico. Sovjetska diplomacija skuša v skrajnem trenutku in z vsemi sredstvi zavreti nemški voz, ki se odpravlja v Locarno. Če pa to ne gre, hoče pripraviti Nemce vsaj od tega, da stavijo na varnostni konferenci nesprejemljive zahteve. Tu gre roko v roki z nemškimi nacionalisti, ki so izsilili od Stresemanna, da je načel vprašanje krivde za svetovno vojno, o katerem nočejo zavezniki seveda ničesar slišati.

Čičerin govori v Berlinu oborožen z rapalskim paktom in z večerajšjo rusko-poljsko pobratimijo. Njegova navzočnost v obeh najbolj zainteresiranih prestolih srednje Evrope opozarja, da bo nad locarnsko konferenco lebdela skrb polna in obenem preteča senca šefa rdeče diplomacije.

Po Čičerinovem obisku v Varšavi

Varšava, 30. septembra.

Po svojem povratku iz Pariza — torej v času, ko je bil Čičerinov obisk v Varšavi že dogovorjen — je izjavil poljski zunanji minister Skrzynski novinarjem, da se Poljska ne zanima toliko za varnostni pakt, kakor za varnostne vakte!

Ob tej priliki je izjavil dobredno: O poljskih vprašanjih ne bo nihče brez nas in preko nas odločeval. V razgovorih, ki sem jih imel z odločujočimi činitelji zapadnih držav, je prevladovala želja, da mora poenotiti napetost sedanega položaja. Da se to zgodi, je treba delati z vsemi silami. In tega dela se živahno udeležujemo. Poljska je v Zenevi še enkrat pokazala, da je ostala zvesta svojim idejam in da je Poljska poštena zaveznica miru. Kar se tiče renskega pakta, ga pozdravlja Poljska z zadoščanjem. Želim, da se odnošaji med Parizom in Berlinom končno izboljšajo. Upam, da se bo Evropa potem oddahnila.

Pravega pomirjenja Evrope pa ne bo, dokler ne odjenja napetost med Berlinom in Varšavo. Težišče evropskega pomirjenja ni samo med Parizom in Berlinom, temveč na celi črti med Parizom, Berlinom in Varšavo. Francosko stališče se krije popolnoma s poljsko tezo.

Nadalje je izjavil Skrzynski, da se renski pakt ne tiče Poljske in da se Poljska ne udeležuje tozadevne konference. Izrazil je svoje mnenje, da se na tej konferenci ne bo govorilo o Poljski.

Svoja izvajanja je končal z besedami: Ključ cele zadeve je v rokah Nemčije. Kar se tiče naših zaveznikov, ne smemo pozabiti, da zaveznik ne sme imeti svoje vrednosti samo v času vojne, ampak tudi v miru.

Tem izjavam, ki so dovolj previdne in jasne obenem, je sledil Čičerinov obisk v Varšavi, ki je povzročil opravilno in neopravičeno vznemirjenje v prizadelem delu Evrope. Vse prizadele države so pravilno ocenile pomen in važnost »poljsko - ruskega zblizjanja«, kar pa ni pravi izraz za to, kar se je sklenilo v Varšavi in kar bo posredno in neposredno odločilno vplivalo na razvoj dogodkov v Evropi.

Omeniti pa je treba še nekaj, česar se niso spomnili poročevalci več ali manj merodajnih evropskih časopisov, kar pa je izredne važnosti za bodoče odnošaje med Poljsko in Rusijo.

Del Ukrajincev, poljskih državljanov, od vsega začetka ni zadovoljen s poljskim državljanstvom. Vsi viditelji teh Ukrajincev, ki sploh ne priznavaajo poljske državnosti, so se do sedaj zanašali na spore med Poljsko in Rusijo ter so skušali ovirati normalne odnošaje med obema državama. Čičerinov obisk pa jim je prekrizal račune, kar je razvidno iz njihovega lvovskega organa »Dilo«, ki piše, da je dala Anglija povod za rusko - poljsko zblizjanje ne glede na varnostni pakt zapadnih držav z Nemčijo. List pravi: Moglo bi se misliti, da hoče sovjetska republika z močnostjo zveze s Poljsko prestrašiti Nemčijo.

jo, toda Čičerinovo potovanje v Varšavo dokazuje, da ne gre samo za spretno igro, ampak da so na dnevnem redu tudi važne zadeve. Čičerinov obisk v Varšavi je važen dogodek, ki se ga ne more omalovaževati. Pogajanja med Varšavo in Moskvo so očitno že precej napredovala, sicer bi ne obiskal krmar največje države na svetu Varšave. Na svetu je vse mogoče. Življenje je več nego vsa načela. Moskovski gospodje so geniji za kompromise. Oni stremijo po sporazumu z vsako državo, če je to v njihov prid. Sporazum med Varšavo in Moskvo bi za dolgo dobo stabiliziral razmere na vzhodu in bi sankcioniral sedaj meje. »Dilo« pravi, da bo imela ta konstelacija velik vpliv na položaj Ukrajincev v Poljski.

Z ozirom na ta članek piše znani publicist Leon Radziejowski, da so bile ukrajinske nade na revizijo riske pogodb fantastične. Ureditvev poljsko - ruskih odnošajev ne pomeni, da mora priti Poljska v sfero tretje internacionalne. Poljska se ni nikdar odrekla sporazumom s sovjeti glede gospodarskega sodelovanja, kar je popolnoma naravno, ker jo sili k temu njen zemljepisni položaj.

Bivša SKS - delavska stranka

V »Domovini« je dr. Žerjav opozoril, da je hvala Bogu spet ene laži konec v domači politiki, t. j. namreč, da je naša radičevščina »kmečka« stranka. Pet let že smo morali prenašati dolgočasno in naivno preževanje, da se politične stranke morajo opredeliti po stanovi in ena taka stranka »kmečka« stranka je bivša SKS, ki danes visi na najnovejšem fraku gosp. Radiča. Zdaj pa je organ te stranke priobčil poziv, naj vsi delavci brez razlike pristopijo, vsled česar bo stranka kmečka in — delavska obenem. Ker je dr. Žerjav ta napredek zabeležil, se je hudo zameril gosp. Pucelj, katerega je resnica tako zbudila v oči, da je postal oseben in skuša speljati svojo zadrugo na smešno stran. To se mu je tudi povsem posrečilo, kajti kmetijska »stanovska« stranka, ki obenem hoče biti organizacija delavskega razreda, je smešno skrupulo, ki »farba« ali delavce ali pa kmete ali pa oboje. Mi smo mislili, da je iznajdba pripisovati gosp. Prepeluhu, sedaj pa izgleda, da je zrastle na zelniku gosp. Ivana Pucelja, ki se hvali, da je pridelal letos jako debel krompir. Gosp. Pucelj se je iznebil še te brihtne utemeljitve, da sta interes kmeta in delavca skoro enaka, kar je izvrstna reklama za SDS, ki sicer ne trdi, da imata kmet in delavec enake interese, vendar so v Sloveniji razlike stanovskega značaja take, da ne morejo dati povoda za stanovske politične stranke. Še malo in gosp. Pucelj bo priznal, da tudi obrtniki spadajo v isto politično stranko kakor kmetje in delavci, kakor to želi SDS. Zato je čisto opravljeno bilo ugotoviti, da je bivša SKS tudi bivša stanovska stranka, ki je zatajila tisto geslo, radi katerega je nastala. Naše prijatelje prosimo, naj vse tiste zapeljance, ki še mislijo, da pripadajo »kmečki« stanovski stran-

Zaposlitev inozemskih trgovskih nastavljenecv

Pred sestavo novega pravilnika o zaščiti domačih delovnih sil.

Ministrstvo za socialno politiko pripravljalo novi pravilnik, ki bo vseboval pogoje, pod katerimi smejo ostati oziroma se na novo naseliti inozemski delavci in privatni nameščenci v našo državo. Na znani anketi, ki se je v to svrhu vršila v Beogradu, je ministrstvo za zunanje stvari zastopalo stališče, da moramo dovoliti inozemskim delavcem bivanje pri nas radi tega, ker da je to v interesu naših državljanov, zaposlenih v inozemstvo. Mnenje zunanega ministrstva je krepko podprla Zveza industrijcev. Zunanje ministrstvo je navajalo, da je samo v območju našega konzulata v Düsseldorfu zaposlenih skoraj 40.000 naših državljanov. Treba je torej popustiti, ker drugače bi se morali batj represalij od strani Nemčije. Ta argumentacija je že radi tega čudna, ker Nemčija sploh ni protestirala radi izгона inozemskih delavcev. Zunanje ministrstvo bi moralo tudi vedeti, da je položaj teh delavcev v Nemčiji povsem drugačen, kakor položaj inozemskih delavcev, ki so zaposleni pri nas. Naši državljanji na Nemškem so po pretežni večini rudarji, ki izvršujejo težko nekvalificirano ali kvečjemu malokvalificirano delo, in ki so slabo plačani. Nemčija rabi te cenene delavne sile in je vesela, da jih ima. Ako bi jih izgnala, bi se urezala v lastno meso. Naš zunanji urad naj se raje v drugi smeri briga za naše rudarje na Nemškem. Opetovano je bila že prilika z malimi sredstvi priskočiti tem trpinom na pomoč, a storilo se ni nič.

Popolnoma drugačen je položaj inozemcev, ki so zaposleni pri nas. Ti inostranci izvršujejo le v neznatnem številu izvzemski Ruse, težka ročna in zato slabo plačana dela. Oni so marveč kvalificirani delavci ali pa privatni, no večini trgovski nastavljenici.

Kar se tiče tehnično kvalificiranih delavcev, smo si na jasnem. Mi nimamo še dovolj kvalificiranih delavcev za delo, kjer ne zadostuje teoretična naobrazba, ampak je treba imeti tudi večletno prakso. V teh strokah potrebujemo inozemce, vsaj za sedaj. Sicer bi bili lahko v tem pogledu že več napredovali in bi lahko imeli že mnogo več tehnično kvalificiranega delavstva. A

ki, poučijo, da temu ni več tako. Gosp. Pucelj se krepko uči pri mojstru Radiču. Ta se je sedaj potkal na prsa, češ, da je bil republikanec in federalist le, da so mu šli Hrvatje na lim, gosp. Pucelj pa je ponosen, da je čez plot zagnal samostojnost bivše SKS in njen kmečki značaj.

Zloraba »Kmetijske družbe«

Kmetijska družba, ugledna stanovska korporacija, ima od nekdaj nevarnega sovražnika: strankarstvo. Ze desetletja jo slabe strankarski boji.

Vsak prevdaren človek mora videti, da »Kmetijska družba«, ako je orodje ene stranke, mora propasti. Samo depolitizacija ji more vrniti njen polet in napredek. Kako jo depolitizirati, o tem so seveda mnenja deljena.

Ni dolgo tega, kar je bila »Kmetijska družba« v formalni krizi. SDS jo je z upravnimi ukrepi rešila in jo spravila v roke sedanji upravi. Storila je to iz razloga, ker SLS s svojim pretiranim strankarstvom ni nudila nobenih garancij za nepristransko upravo.

Moramo pa reči, da se je naše pričakovanje, da bo zdaj bolje, žalostno izjalovilo. Izganjali smo Belcebuba, pa se je zaredil v »Kmetijski družbi« isti strup, ki smo mislili, da ga bo »Kmetijska družba« rešena. Doba predsednika gosp. I. Sancina je v tem oziru pravo razočaranje za vse one, ki so pričakovali, da je sistem gosp. Jarca za vedno odpravljen.

Letos je Radičeva stranka na Krškem polju priredila političen zbor, ki je imel blagosloviti prehod SKS v Radičevo stranko. »Kmetijska družba« je za ta namen organizirala živinorejsko razstavo. Za posetnike zbora je dobila polovično vožnjo no železnici. »Kmetijska družba« in Radičeva stranka sta delali skupaj kakor ena duša in eno telo.

Na Bledu je bil takozvani »Kmečki dan«. Da se dobi za politično romanje polovične karte in da se privabi čim več ljudi, je podjetju pristopila tudi »Kmetijska družba«, dala denar za razstavo in jo priredila.

Tako gre zdaj povsod. Pod vplivom najnovejših radičevcev je v »Kmetijski družbi« zavladalo tako partizanstvo, da ga ne moremo več mirno gledati. Družba tudi sicer ne napreduje, ker je bolj trgovina, kakor vzgojna organizacija.

Gospodje odborniki glavnega odbora »Kmetijske družbe« se igrajo z dedščino mnogih generacij poliprivrednega dela, ki je v tej družbi. Treba bo, da pridemo na čisto: ali hočete »Kmetijsko družbo« končno likvidirati kot družbo za vse poljedelce in jo prevzeti kot partijsko organizacijo, kakršna postaja zdaj? Potem, da vidimo, ali to morete. Nihče se v tem slučaju ne sme čuditi, če vsa odgovornost zadene gospode radičevce. Kako pridemo mi pristaši SDS od tega, da take zlorabe kakorkoli kriemo?

Ali pa bo treba lojalno in pošteno prenehati z zlorabami in dati garancije, da se družba depolitizira.

V prvem slučaju bo družba propadla popolnoma, tega smo gotovi, in to po krivdi radičevcev. V drugem lahko zopet vzcvete in veliko dobrega stori našemu kmetu.

Dr. Žerjav.

podjetja, ki so v inozemskih rokah, so se pod vsemi mogočimi pretevezami branila domačega naraščaja. Dosegla so pač to, da se moramo i nadalje posluževati tujih kvalificiranih moči ter jih drago plačevati.

Druga vrsta inozemcev pa so trgovski in privatni nameščenci. Do sedaj je veljalo — žal prepogostokrat prekršeno — pravilo, da naj inozemci te vrste, v kolikor so se ob prevratu zatekli na naši zemlji, ostanejo pri nas še nekaj časa, dokler si ne najdejo eksistence v svoji domovini, zaposlitev novih inozemskih nameščenecv pa naj bi se za vsako ceno prepovedala. Že leta 1919. je bilo jasno, da bomo imeli v najkrajšem času veliko nadprodukcijo glede trgovskih nastavljenecv. To pričakovanje se je v polni meri uresničilo. Danes je v Sloveniji, v Jugoslaviji na stotine in tisoče trgovskih nastavljenecv, v širšem pomenu te besede, brez službe. Nove moči, ki so dovršile poslednja leta šolo, dobijo le izjemoma kako službico.

Nam se ni treba bati, da bodo druge države izgnale naše državljane s trgovskim poklicem, ker imamo le malo takih državljanov izven svojih mej. Pri nas pa je kar na tisoče trgovskih nastavljenecv iz Avstrije, Češkoslovaške in Madžarske zaposlenih. Ker smo začeli le narahlo čistiti te vrste, so se te države oglasile ter zapretele z represalijami. Ni bilo treba, da smo zlezli pod klop... V novem pravilniku naj se strogo razločuje strokovno kvalificirano neobhodno potrebno osobje od nameščenecv, ki opravljajo dela splošnega značaja!

Pri tej priliki pa ne smemo prezreti, da se je na anketi Zveza industrijcev odločno zavzela za inozemske trgovske nastavljenice. Zdi se, da je ob tej priliki Zveza industrijcev pokazala še precej jasno svojo notranjo konstrukcijo. V tej zvezi so namreč mnogobrojno zastopane tuje firme, ki imajo pri nas podjetja. Ni zdravo za narod in državo, ako ima inozemski kapital tak vpliv v korporaciji, ki je poklicana, da sodeluje pri graditvi naše industrije ter sploh narodnega gospodarstva.

Politične beležke

+ Razkol v SLS. V klerikalni stranki že precej časa vre. Na eni strani obstoja velika napetost med vodilnimi krogi SLS in krščansko-socialno strujo, ki se čuti povsod zastopljena, na drugi strani pa obstoja med klerikalnimi volilci splošna nezadovoljnost s politiko vodstva stranke, ki je dosedaj rodila samo negativne uspehe. V krščanski socialni struji se že nekaj časa resno razpravlja o odcepitvi od oficijelne SLS in o osnovanju samostojne politične organizacije. Tudi pri občinskih volitvah, zlasti v Ljubljani, nameravajo krščanski socialci nastopiti samostojno proti SLS. Pa tudi med duhovščino samo vre. Mnogi ugledni duhovniki priznavajo, da je oficijelna politika SLS zloraba vere in cerkve interesom vere in ugledu duhovščine silno škodovala, narodu pa ni nič koristila. V krogih kranjske duhovščine se razpravlja o tem, da naj bi dr. Korošec kot načelnik SLS odstopil. Kandidata za to mesto sta baje dr. Kulovec in dr. Hohnjec. Kakor se čuje, ima odstopiti tudi tajnik SLS kaplan g. Gabrovšek, ki je postal zlasti pri ljubljanskih klerikalnih zelo nepriljubljen radi svoje samovoljnosti. Močna opozicija se pojavlja tudi med klerikalnimi akademiki proti poslovnim politikom v klerikalni stranki, ki so znali v svojih rokah združiti razna upravna mesta z bogatimi dohodki in ki mlade klerikalne inteligente potiskajo povsod v stran ter jim ne dovolijo, da bi prišli do besede. Že spomladaj so bili katoliški akademiki poslali vodstvu SLS obširno spomenico o svojih željah. Ker pa je klerikalna akademika menza popolnoma odvisna od nekaterih klerikalnih poslovnih politikov, ki imajo tudi prvo in zadnjo besedo v klerikalnem akademskem domu in v vseh klerikalnih denarnih podjetjih, je bil dijaški pokret dosedaj zadušen. Ni izključeno, da bomo že v bližnji bodočnosti doživeli zanimive izpremembe v vodstvu klerikalne stranke. Dr. Korošec prireja sedaj sestanke duhovnikov, da bi preprečil grozečo »revolucijo«, a značilno je, da so ti sestanki zelo slabo obiskani. Tako se je na pr. v četrtek v Novem mestu velik del duhovščine naravnost demonstrativno absentiral. »Slovenec« bo naravno naše informacije demantiral, a omajati jih ne more, ker so — avtentične.

+ Radič pričenja nov konflikt z upravo vojske? Znano je, kako so napadli Stj. Radiča na našo vojsko, njegova agitacija za »demilitarizacijo« in hujskanja radičevskih agentov lani izzvali konflikt z vojaškimi krogi ter povzročili demisijo generala Hadžića, ki je postala udelepolna za Davidovičev kabinet. Po povratku iz Zeneve se je g. Radič spustil zopet v razprave o vojaških stvareh ter pripoveduje v »Jut. listu« m. dr. tudi sledeče: »Eden izmed efektov sporazuma bo naslednji: Recimo, da imamo sedaj stalne vojske 200.000. Mi bomo stvar uredili tako, da bomo to število znižali za 10, 20 in morebiti tudi za 50.000. Ne bomo vprašali, ali so tudi drugi narodi to napravili. S tem bomo prihranili par milijard... Mi se bomo demilitarizirali, a bomo radi tega močnejši, kakor pa če bi držali

Oblačila
za gospode in dečke se
kljub vsemu
najugodnejše kupijo pri trdku
J. Maček
Ljubljana

Veliki film češke produkcije
1925/26

„Kristalna princesa“

pride v »Kino Dvor«

stalno vojsko. More biti sicer tudi večje število oficirjev in podoficirjev, toda ne vse v stalni vojski. Zlasti ne po sporazumu. Razoroženje je nemogoče brez socialnega zadovoljstva. To pravim brez dlake na jeziku. Armade obstojijo navadno radi domačih razlogov. Branijo se oni, ki so na vlasti, da se ne zrušijo. Radič pripisuje torej naši slavni vojski vlogo režimskega žandarja! Njegove izjave so take, da bodo gotovo zadele na odpor in nesrečni jezik neukrotnega glagoljaša bo zopet povzročil novo afero.

Iz Trbovelj

t— Vsakdana storija v zvezi z alkoholom. V Trbovljah je prišlo v navado, da ne sme biti nobenega plačilnega dneva brez običajnega pretepa, združenega večina s krvolijem. Tako so se spoprijeli te dni na Teziji in je bil zaključek ta, da je dobil Martin Potisek, rudar v vzhodnem okrožju veliko rano z nožem čez vse hrbet. Imel je precejšnjo srečo, da je bil dobro oblečen, ker bi šel nož v tem slučaju do pljuč in bi bil na mestu mrtve. Poleg njega je dobil večjo rano še Ferdo Rezar, rudar istotam, več krepkih udarcev pa Ivan Jelnicar, tako da se je moral prav tako zateči v bolnico. Najbolj zanimivo je, da se sedaj nobeden ne spominja, kako je prišlo pravzaprav do pretepa.

t— Anketa o posvetovalnici za matere in oskrbovalnica. Včeraj ob 10. dopoldne se je vršila na predlog g. inspektorja ministrstva narodnega zdravja v Ljubljani v prostorih posvetovalnice za matere anketa s sledenim dnevnim redom: 1. Ali obstoji potreba izboljšane posvetovalnice za matere in oskrbovalnice za dojenčke. Ali ima bolnica Bratovske skladnice za posvetovalnico in oskrbovalnico primerne lokale in kvalificiran personal? 3. Kateri faktorji so pripravljali sodelovati pri reorganizaciji dosedanje ali ustanovitvi nove posvetovalnice in oskrbovalnice ter pri njenem vzdrževanju ter v koliki meri? 4. Fiksiranje temeljnih točk programa. — K prvi točki se je ugotovilo, da obstoji potreba, da pa trenutno ni drugih prostorov za uporabo. G. ravna telj inž. Pauer je obljubil boljše prostore, kakor hitro bodo dozidane nove rudniške hiše. Pri drugi točki je bil odgovor negativen, pri tretji pa je se dogotalo, da bi bil potreben paviljon, kjer bi bila posvetovalnica popolnoma moderno opremljena s stanovanjem za sestre in strežnice. Stalo bi vse skupaj do 500.000 Din, kar pa ni na razpolago. Končno se je sklenilo, da se bo razpravljalo o fiksnanju temeljnih točk delovnega programa v najkrajšem času.

t— Slavnostni sprevod z glavnimi dobili. Jutri dopoldne se bo vršil s hrastniškega kolodvora do rudnika lavnostni obhod z glavnimi dobili, katere bodo zadeli srečneži ob priliki velike tomlbe 25. t. m. Tombo priredi Konzorcij Narodnega doma v Hrastniku.

t— Proračun obrtno-nadaljevalne šole. Odbor obrtno-nadaljevalne šole pod predstvom g. Gustava Voduška, šolskega ravnatelja v p. je sestavil proračun za leto 1925/26, ki znaša 31.000 Din.

Iz Primorja

* Pevka gđica Sfiligojeva se sedaj mudi v Gorici, kjer priredi par javnih koncertov. Gđica Sfiligojeva se nahaja letos na študijem dopustu v Italiji.

* Prepovedana prireditve. Oblasti so prepovedale družabni večer mladinskega društva »Sparta« v Šklednu poleg Trsta.

* Dražja zdravila. Lekarne v Trstu in Gorici ter drugih mestih Gornje Italije so podražile zdravila dne 1. oktobra za 10 do 200 odstotkov. Ta podražitev potrebščin v bolnici je pač malo razveseljav pojav v sedanjih težkih časih.

* Komisar goriskega mesta. Po razpustu občinskega sveta v Gorici je bil imenovan za prefekturnega komisarja v Gorici nekdanji gorški župan, senator Bombig, ki je te dni prejel dekret za kraljevega komisarja v Gorici.

* Vojaški nabori letnika 1906. se prične v Gorici dne 9. oktobra.

* Okraden v neimenovanem kraju. 48letnega trgovca Gregorja Ferlanca iz Lanišča v Istri so okradli tatovi v javnem stranišču na nabrežju Aktaviana Avgusta. Odnosil so mu listino v kateri je imel 1500 lir govtovine.

Kupite Inar
nogavice z žigom in znakom
(rdeč, modro ali zlato)
„ključ“
da se prepičate, kako en pas
traja kakor štiri par drugih
Dobivajo se v prodajalnah,
Nogavice brez žiga „ključ“
ponarejene.

Naši kraji in ljudje

Mariborski „napredni“ odbor v Beogradu

Maribor, 2. oktobra. Nekateri listi, zlasti pa klerikalni, so ponovno javili, da se je v Mariboru ustanovil po nastopu nove vlade »medstrankarski odbor« z nalogo, da intervencira v Beogradu glede nujnih sprememb na vodilnih mestih v mariborski oblasti. S posebno slastjo so klerikalci beležili odstavitev oblastnih šolskih nadzornikov. Polasoma se odgrinja nejasnost tega odbora, ki je hotel v kalnem ribariti. Klerikalci so sicer botali v svet o velikih uspehih tega odbora, ki pa jih v resnici ni imel. Kar pa je dotični »odbor« dosegel, se mu je posrečilo le z intrigo, ki je računala na neinformiranost beograjskih krogov. Odbor se je namreč v Beogradu po nekakem »kurirju« predstavil merodajnim faktorjem s trditvijo, da je organ koalicije naprednih strank in da je njegovo delovanje namenjeno proti klerikalizmu, ki ga je treba v Sloveniji na vsak način steti. Oblastnega nadzornika gosp. Schella so naslikali kot strastnega partizana, ki se ni ustrašil nikakih nasilstev v svojem gradovanju. Navedli so zlasti slučaj učitelja X v Hočah in nadučitelja L. v Mariborju, ki in je hlače gosp. Schell brez obzirno poglajal z njihovih mest. Deistvo pa je, da oblastni šolski nadzornik nima najmanjše krivde na obeh navedenih premetstvih, o katerih on vobče ni imel niti odločati, niti predlagati. Glede razrešitve inšpektorja gosp. Mravljaka se »odbor« povsem po krivem hvali s svojim uspehom, ker ta premetstev ni v nobeni zvezi z njegovo »akcijo«. Ako bi gosp. Mravljak hotel, bi bil lahko še dalje ostal na svojem mestu v Mariboru. Toda on je definitivno imenovanje (bil je vršilec dolžnosti) odklonil.

Gosp. Schell je torej resnično postal žrtev intrigantov iz »naprednega odbora«, v katerem stavlja predloge celo klerikalci, gospodje iz dr. Ravnikove okolice pa jih pošiljajo naprej. Značilno je, da smatrajo v Beogradu novo nastavljenega nadzornika za radikala. Od kdaj je gosp. Vrščaj radikal? In od kdaj je radikal gosp. dr. Pečovnik? Kdo ju je torej kar čez noč prelevil? Iz istega vira so bili radikali voditelji tudi mistificirani, da je v anonimnem »naprednem odboru« oficijelno zastopana tudi NSS. Po naših avtentičnih informacijah je to izmišljeno. Je tudi stvarno in moralno izključeno, ker pač ne bo nobena dostojna stranka se angažirala v anonimni družbi, ki ne predstavlja nikogar in katerega »delovanje« se giblje v gori naznačenih smeri. Res je radičevski poslanec gosp. Kelemina tudi pristavil eni takih sp. odbora, pa se je kot priprosti a politično pošten mož za nadaljnje sodelovanje zahvalil. Umestno bo, da se oni beograjski krogi, ki so iz nepoučenosti naselili mariborskim pravljicam, podučijo o značaju »naprednega odbora«, nad katerim imajo klerikalci tako veliko dopadenje. Z zgoraj omenjeno premetstvitvijo pa se bomo še resno pečali.

Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev

z živinozdravniškim navodilom in opisno rečnice 12 Din.
Izdeluje in razpošilja:
tekarna MOŠVAR, Vrhnika.

Ljubljancan angažiran v filmu

(Šestletni Mitja Gorec.)

Šestletni Mitja Gorec odpotuje v drugi polovici oktobra z ugledno dunajsko filmsko družbo v Palermo, Rim, Paris, Berlin in Dunaj, kjer bo sodeloval v glavni vlogi velikega sportnega filma »Mostrska plavalna Evropa«. Režijo vodi H. Marschall, sodeluje pa dunajski sportni klub »Hakoah«. Naslovno žensko vlogo igra Rachel Ray, moško Louis Lerch, Mitja pa predstavlja plavalnega brata ter je neprestano v vseh aktih na sceni zaposlen. Ta za Jugoslovane gotovo zelo zanimiv film, bo izdela približno v novembru, v promet pa pride tekom decembra. Takoj po tem filmu je mladi igralec obvezan sodelovati pri večjem umetniškem filmu, ki je specijalno zanj pisan in ki ga že daj časa pripravljajo.

Ustanovni zbor Zveze kulturnih društev za mariborsko oblast

V nedeljo, 4. t. m. bo v Mariboru ustanovni zbor Zveze kulturnih društev za mariborsko oblast. Ta ustanovitev pomeni poglobljeno kulturnega dela mariborske oblasti, kjer dosedaj skupna zveza ZKD za Slovenijo ni mogla v polnem obsegu vršiti svoje naloge. Ni to cepitev, ampak le še tesnejša koncentracija naprednega kulturnega dela. Sporedno bosta korakali obe Zvezi se spopolnjevali ter neprestano tekmovali v kvaliteti in kvantiteti svojega pozitivnega dela.

Zato je potrebno, da vidimo v nedeljo dne 4. t. m. na ustanovnem obnem zboru v Mariboru zastopnike vsaj velikega dela naprednih kulturnih organizacij iz mariborske oblasti. Potreben je razgovor in dogovor o sistematičnem podrobnem delu, potreben razgovor in dogovor, kako bomo zanesli napredno kulturno gibanje tekom prihodnjih mesecev in let v sleherni, tudi najmanjši vas.

Na predvečer ustanovitve, dne 3. t. m. ob 19. uri priredi mariborsko dramatično društvo umetniški in družabni večer s sodelovanjem raznih mariborskih društev (Glasbena Matica, Narodno gledališče, sokolski orkester, Drava, Jadrani itd.). Prireditve je namenjena okrepitvi ljubljanske nove ZKD, ki ima že nebroj pozivov, da naj pošlje v razne kraje predavatelje, do sedaj pa žal še skoro nobenih gnetnih sredstev. Naravno je, da bo njeno delovanje tem intenzivnejše, čim bolj ji bo omogočeno pošiljati predavatelje na razne strani. Zato je moralna dolžnost vseh narodnih Slovencev Maribora in mariborske oblasti sploh, da se udeležijo tudi te prireditve v čim največjem številu.

Na svidenje dne 3. in 4. oktobra v Mariboru.

Za spomenik hvaležnosti našega naroda Franciji

Maribor, 2. oktobra.

Leta 1915., za časa največje bede srbskega naroda je priredila francaska vlada po vsej Franciji »Srbski dan«, da vzbudi zanimanje svojega naroda za junaškega, a tedaj tako nesrečnega zaveznika Francoski narod se je sijajno odzval tej akciji.

V hvalčnem spomin na ta plemeniti čin prijateljskega francoskega naroda se je vsilil letos po vseh šolah naše kraljevine »Francoski dan«, ob priliki francoskega narodnega

ga praznika, dne 14. julija, pa je posebno srbski del našega troimenega naroda priredil velike javne manifestacije. V Beogradu se je sestal takrat glavni odbor, ki je sklenil, da postavi v Parizu kot viden in trajen znak naših čustev in hvaležnosti na pram Franciji velik spomenik hvaležnosti v Parizu.

Da pri tej akciji Maribor ne zaostane za drugimi mesti naše države, priredi pripravljani odbor pod predsedstvom soproge generala Majstra v sredo, dne 7. t. m., ob 8. zvečer, v Narodnem domu velik družabni večer s koncertom in plesom. Pri koncertu bosta sodelovala vojaška godba in pevski zbor Glasbena Matica z naslednjimi točkami: 1.) La Marseillaise, 2.) Thomas, uvertura iz opere »Raymond«, 3.) Delibes, fragment iz baleta Coppelia, 4.) Prochaska »Ljubezna«, 5.) Emil Adamič »V snegu«, 6.) dr. Kimovec »Ti boš pa doma ostala«. Vabljeni so vsi, ki se zavedajo, kolikoga pomena je za vsak narod lastna, svobodna država in ki niso pozabili, da bi mi gotovo utonili v silnih valovih germanskega morja, ako ne bi naši zavezniki Francozi neomajno vztrajali do končne zmage, ki je prinesla tudi nam svobodo.

Pokažimo tudi vsi z malimi skromnimi žrtvami, da nismo in ne bomo pozabili pomoči, ki so nam jo nudili naši prijatelji. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. — Vstopnina 10 Din. obleka promenadna.

Naše Primorje v filmu

Zveza kopališč in letovišč na Sušaku je zelo agilno društvo in se neprenehoma trudi, da bi uvrstila pritok tujcev v naše lepe primorske kraje, katerim je tujski promet potreben že iz ekonomskih ozirov. Nedavno je društvo sklenilo pogodbo z družbo »Internationaler Film-Konzern Chyzer-Badenwolt« z Kölna na Nemškem, ki je izjavila, da je pripravljena napraviti posnetke naših primorskih krajev. S filmiranjem je družba že začela. Posnemanje se vrši po dogovorjenem načrtu in osobito podjetja spremnja direktor filmske družbe Becher in tajnik Zveze kopališč in letovišč dr. Dobrič. Doslej so operaterji posneli Crikvenico in Selce, v kratkem pridejo na vrsto še ostali kraji: Novi, Rab, Kik in Sušak. Stroške za film krije Zveza kopališč na Jadranu. Film se bo predvajal v Nemčiji, Avstriji in na Madžarskem, kjer je za naše kraje največ zanimanja.

Drugi film našega Primorja, ki je bil tudi pred časom napravljen po navodilih Zveze kopališč in letovišč, se predvaja sedaj na Češkoslovaškem. Uprava zgoraj imenovanega koncerna se je poleg tega odločila, da napravi film, ki bo prikazoval naše Primorje od Sušaka do Učinja. Ta film bo koloriran in bo prikazoval krasote in posebnosti našega Jadrana. Nekatere pokrajinske slike namerava družba uporabiti tudi za prizore v svojih filmih iz družabnega življenja. Tako prodira naše Primorje s svojimi krasotami polagoma med tujce, ki sigurno ne bodo ostali ravnodušni napram mikavnim slikam na platnu ter si jih bodo skušali ogledati tudi v naravi.

Zagrebska senzacija

Zagreb ima te dni zopet senzacijo. Aretiran je bil namreč neki zdravnik, in sicer radi — tatvine iz navade. Ko so ga pripeljali na policijo, je padel na kolena, plakal in prosil, naj mu oproste in ga izpuste. Proti njemu so bili zbrani taki dokazi, da je moral tatvino kar naravnost priznati.

Pri zdravniku se je že nekaj časa zdravil neki mesarski obrtnik. Kadar koli pa je odšel iz zdravniške ordinacije, je vedno opazil, da je izginila iz njegove listnice gotova vsota denarja. Spočetka je mislil, da je denar izgubil ali da mu je bil ukraden kje drugje. Niti najmanj ni sumil zdravnika. Ko pa se je to le neprestano ponavljalo, se je odločil, da postane opreznost. V to svrhu je zaznamoval vse svoje bankovce v listnici. Ko je šel zadnjič k zdravniku, je nesel s seboj veliko vsoto denarja, ga natančno preštel in zaznamoval. Zdravnik mu je naročil, naj takoj sleče obleko z gornjega dela telesa in ga pošal v drugo sobo, da ga tamkaj pregleda. Med tem pa je zdravnik ostal v sobi, kjer se je mesar slekel. Ko je mesar po ordinaciji odšel domov, je takoj preštel denar in opazil, da mu manj-

Oklepa pozor! Ženitbeni goljuf se skriva po Ljubljani! Ogibajte se ga!

16. Din. Odšel je seveda takoj t. po. jo, ki je poslala k zdravniku s. rgane, ki so izvršili pri njem hišno preiskavo. Denar, ki je izginil mesarju, so v resnici našli pri zdravniku in je bil tudi tako označen, kakor je prijavil mesar. Izven vsakega dvoma je torej bilo, da je denar ukradel zdravnik, vsled česar so mu policijski organi napovedali aretacijo, zaplenili ukradeni denar in ga vrnilo lastniku.

Pri zaslišanju se je zdravnik zagovarjal, da boleha na klenotarniji. To so v resnici potrdili tudi razni njegovi znanci, ki so navedli slučaje, ko je kradel že kot asistent na kliniki. Slučaj je bil prijavljen zdravniški zbornici, ki je takoj zahtevala od policije uradno poročilo, da more postopati proti zdravniku. Pripominjamo, da ta zdravnik ni naše narodnosti in je tudi šele pred kratkim postal naš državljan.

Velika poneverba v Brodarskem sindikatu v Beogradu

Poročali smo že na kratko, da je uradnik Brodarskega sindikata v Beogradu, Vladimir Savič, poneveril okoli 250.000 Din in nato izginil. Izsledili so ga sedaj v Skoplju ravno v trenutku, ko se je hotel odpeljati z vlakom proti jugu. Včeraj so ga izročili sodišču v Beogradu. Pri zaslišanju je hladnokrvno priznal tatvino ter izjavil, da je imel denar polagoma iz blagajne. Čeprav je bila blagajna lani in letos ponovno kontrolirana, vendar primanjkljaja nikdo ni opazil, ker ga je Savič pokrival z raznimi potvorbami priznancami.

Zanimivi so vzroki, ki so dovedli Saviča do tatvine in ga spravili v nesrečo. V Pančevu je imel ljubavno razmerje z neko žensko, katero je zelo čisto posejal. Sicer zanj ni toliko potrošil, pač pa se je rad pokazal galantnega in premožnega človeka. Taki izleti pa so seveda dragi in ker Savič sam ni imel dovolj denarja, je pričel kradti iz blagajne. Imena svoje prijateljice, ki ga je morda nehoti poglajala v propast, Savič ni hotel izdati. Sicer pa je to tudi brez pomena, ker je ona nedavno tudi umrla. Od tedaj je nastal pri Saviču čuden preokret. Smrt njegove ljubljence ga je globoko potrla in postal je silno melanholičen. Radi spominov, ki so ga vezali na Pančevu, je hodil še nadalje v Pančevu, kjer je imel še neko znanko, rodom Nemko, kateri je poslal po svojem begu iz Beograda zadnje pismo. V tem pismu je Savič namignil, da bo izvršil najbrže obupen korak. Duševno strašno depresiran, je pričel razmišljati o težkih posledicah, ki bodo nastopile, kadar se odkrije njegova poneverba, ki je bila že tako velika, da je morala priti na dan. Po lastni izpovedi se je Savič odločil, da pobegne iz Beograda, in je odšel, ne da bi komu povedal kam in zakaj gre. Blodil je naokrog, hotoč izvršiti samomor. Vrh tega je bil brez denarnih sredstev in ni imel niti toliko denarja, da bi se mogel preživljati. Končno je prišel v Skoplje, kjer so ga aretirali. Še predno je mogel izvršiti nameravani samomor.

Skrivnostni zločin pri Pančevu

V Alibunariu, vasi v bližini Pančeva, se je dogodil te dni zagoneten zločin. Ko so šli dopolne seljaki na delo, so našli na neki njivi moško truplo v mlaki krvi. Umrjenec je ležal obrnjen z obrazom proti zemlji in je imel več strel v prsih. Preiskava je dognala, da je bil neznanec seljak Joca Almašan iz iste vasi, star komaj 31 let, oče dveh otrok. Sodeč po ranah, je meril zločinec nanj iz velike bližine. O dogodku

Pride „Sveti vrag“ Kine Ideal

koliko moten in zabrisan. Glasbeni strokovnjaki menijo o Iviču, da ga čaka velika bodočnost.

Rusko dramsko gledališče v Beogradu. Ruska kolonija v Beogradu je ustanovila svoj oder, ki je imel v petek zvečer prvo predstavo. Alekseja Tolstega »Carja Fjodora Ivanoviča« v režiji igralca Vereščagina.

Zlata Gianglen-Gavella članica beograjske opere. Ga Zlata Gianglen-Gavella, ki je bila tudi v Ljubljani v »Carjevi« nevesti, je ostavila zagrebško opero in prešla med soliste opernega gledališča v Beogradu.

»Boris Godunov« v dunajski Državni operi. Dunajska Državna opera uprizarja v soboto, dne 24. oktobra Musorgskega opero »Boris Godunov«. Delo bo režiral Hans Esdras Mutzenbecher, ki je bil našaš v ta namen poklican iz Hamburga na Dunaj.

Enciklopedija slovenskega slovstva za Italijane. Gorški profesor Lorenzon, ki je prešel v italijansko Cantarilevega »Hlapca Jerneja« je prejel poziv na sodelovanje pri veliki enciklopediji slovenske književnosti, katero izda za Italijane zaslužni Avo Treccani. Kakšna bo ta enciklopedija, pa ni znano.

Izralka Ema Gramatica se vrača na oder s Shawovo »Sveto Ivano«. Italijanska gledališka umetnica Ema Gramatica se

„BOMBA“ v kinu »Ljubljanski dvor«.

Danes. »Pat in Patachon na Rivieri« Snehapolna burka v 7 velikih dejanjih. Posledig izborne vsebine krasni posnetki iz Amsterdam, Pariza, Pise, Nizze, Monte Carla itd.

Mladini vstop dovoljen samo k predstavam, ki končajo pred 8. uro zvečer.

Kino »LJUBLJANSKI DVOR«.

Telefon 730.
Predstave ob nedeljah ob pol 11. dop. in ob 3., 5., 6., 8. in 9. uri zvečer, ob delavnikih ob 4., 6., 8. in 9. uri.

je bil takoj obveščen njegov oče Todor, s katerim je odšel dve uri poprej na delo v vinograd, a se je kmalu vrnil proti domu, da se obrije.

Policija je uvela energično preiskavo, vendar pa se je kmalu pokazalo, da je stvar zelo komplicirana in da bo težko najti pravega krivca. Edina stvar, na podlagi katere je mogla policija nadaljevati preiskavo, je bila izpoved nekega kmeta, ki je dotično jutro srečal kmeta Trajana Roša, ki je blodil po okolici s puško v roki. Ko ga je seljak vprašal, kaj tamkaj išče, je Trajan odgovoril, da gre na lov nad zajce. Policija je zato pričela lovovedovati za odnošaje med Rošem in umorjenim Almašanom ter je kmalu zvedela zelo zanimive stvari, ki so močno obremenjevale Roša. V vasi se je namreč govorilo, da je imel Almašan intimne odnošaje z Rošovo ženo Ano. Za stvar je očitno zvedel tudi Roš sam. Karakteristično je, da je usodnega dne, ko so Almašana našli ubitega na njivi poleg železniške proge, odpotovala njegova ljubica Ana in se od tedaj ni več vrnila.

Oče ubitega Almašana nasprotno smatra, da gre v tem slučaju za veliko spletko. Po njegovem mnenju je eden izmed številnih njegovih sovražnikov nahujskal Roša, naj ubije njegovega sina, češ da zapeljuje njegovo ženo. Toda preiskava je dognala čisto druge stvari. Almašan se je namreč usodnega dne dogovoril z Ano, da se sestane z njo na postaji. Za to je slučajno zvedel tudi Roš. In ko je jutraj v resnici opazil svojo ženo z Almašanom poleg proge, je zapeljivca ustrelil. Preplašena žena je po dogodku takoj zbežala na postajo, se odpeljala z vlakom in se od tedaj ni več vrnila. Dogodek je vsakor precej zagoneten in bi ga mogla razvozlati le Roševa žena, o kateri pa ni nobenega sledu. Za enkrat so Roša obdržali v zaporu, dokler se ne dožene, kdo je pravzaprav pravi krivec.

Iz demokratske stranke

Danes, dne 3. t. m. se vrši zaupni sestanek k. o. SDS v Gradacu pri Črnomlju. Udeležijo se ga dr. Rape iz Ljubljane. Istega dne se vrši tudi zaupni sestanek SDS v Metliki. Udeležijo se ga g. Milan Cimerman iz Ljubljane.

V nedeljo dne 4. t. m. se vrše zaupni sestanki SDS se v Črnomlju, Dragatušu, Vinici, Gribljah in Adlešcih. Udeležijo se sestankov gg. Milan Cimerman, dr. Stane Rape in Janko Blagajne, vsi iz Ljubljane.

Svarilo

Baje se je zastavila oprava, ki je moja last. Radi tega svarim vsakogar, ker nisem za to niti vedel, niti v to privolil. Enako opozarjam, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih delali brez moje vednosti, bodisi sorodniki ali kdo drugi.

Ljubljana, 2. oktobra 1925.
Josip Rebek ml.
ključ. mojster.

KINO IDEAL

Od dancs do vstevši torka elegantni film

„Strast“

Roman moderne deklice. — Življenje visoke angleške aristokracije. V glavnih vlogah Mary Astor, Jan Keith.

Predstave v delavnikih: popoldne ob 3., 5., 6., 8. in 9. uri.
Ob nedeljah dopoldne ob 11. uri, popoldne ob 3., 5., 6., 8. in 9. uri.

Kulturni pregled

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. uri zvečer.
Sobota, 3. oktobra: »Ifigenija na Tavridi«. Premijera. Izven.
Nedelja, 4. oktobra: »Vozel«. Izven.
Ponedeljek, 5. oktobra: »Ifigenija na Tavridi«. Red B.
Torek, 6. oktobra: Zaprt.
OPERA:
Začetek ob 1/2 20. uri zvečer.
Sobota, 3. oktobra: »Hoffmannove pripovedke«. Red A.
Nedelja, 4. oktobra: »Netopir«. Izven.
Ponedeljek, 5. oktobra: Zaprt.
Torek, 6. oktobra: »Mrtve oči«. Red C.

Ljubljanska opera. Pri današnji predstavi »Hoffmannove pripovedke« poje vlogo Nikola Janko. Sfiljovala ga je Poljčukova, katere nastopi prvič pred ljubljanskim občinstvom. V ostalem sodelujejo: ga Lovsetova, ga Poličeva, gna Kucuvanov, gna Ropasova, g. Banovec, g. Rumpelj itd.
Göthe: »Ifigenija na Tavridi«. Premijera te klasične drame se vrši v našem dram-

skem gledališču danes v soboto, dne 3. okt. V operi je danes zvečer za abonente reda A prva abonma predstava in sicer »Hoffmannove pripovedke«. V nedeljo, dne 4. t. m. bosta v Narodnem gledališču v Ljubljani dve predstavi. Drama ponovi ob 8. zvečer Petrovičovo vaško šalo »Vozel«, v operi pa se poje Straussova opereta »Netopir«. Obe predstavi sta izven.

Umetniški in zabavni večer Dramatičnega društva v Mariboru. Danes, v soboto dne 3. oktobra se vrši v zgoraj omenjenem Nar. doma v Mariboru umetniški in zabavni večer. Na sporedu je Mellova »Igra apostolov« v režiji g. Bratine ter v zasedbi gđs Kraljeve ter gg. Zeljenjka, Rasbergerja in Pirnata. Sodelujejo dalje: Sokolski orkester Glasbena Matica, pevci »Drave« in »Jadrana«. Po sporedu bo ples z zabavo.

Mesno gledališče v Celju. V torek dne 6. oktobra bo otvoritvena predstava sezone 1925-26. Uprizori se Dalkarjevo mojstrsko delo »Pohujšanje v celinski sentflorjanski«. — Uprava je storila vsč, da bo v priporočil igre na dostojni umetniški višini. Režijo vodi g. Stanko Gradšnik. V vlogi Jacinta gostuje ga Sarčičeva, članica Narodnega gledališča v Ljubljani, ki je dosegla baš s

to vlogo v Beogradu velik uspeh. Ostale vloge so večinoma nanovo zasledene in sicer izgraj: županjo gđs. Marnova, župana g. Marn, Petra g. Pfeifer, Zlodeja g. St. Gradšnik, Svilgoja g. Perc, daccarja g. Ferlež, ostale vloge so v rokah gđs. Jurmaove, Marnove, Založnikove in gg. Plahute, Korena, Velušika i. dr. — Prepričani smo, da bo gledališče polno do zadnjega kotička, da s tem p. n. občinstvo dokaže, da mu je v resnici gledališče pri srcu. Začetek predstave je ob 8. uri zvečer; predprodaja vstopnic v knjižarni Gorčičar & Leškovšek. — K. Na koncertu pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v ponedeljek dne 5. oktobra t. l. zvečer v Unioni bomo poslušali nove moške in mešane zборе Emila Adamiča, med njimi daljšo skladbo, zanimivo narodno balado »Vragovo nevesto«. Pesedila skladb in vstopnice za koncert so na prodaj v Matiji knjižarni na Kongresnem trgu.

Krsta Ivič v Mostarju. Tenorist Krsta Ivič, absolvent šole dunajskega profesorja Wolfa je te dni nastopil v Mostarju. Pel je niz opernih arji in dve pesmi domačih skladateljev — Konjovičeve skladbo »Pod pendžer« ter »Sevdah«. Kritika se o nastopu izraža zelo pohvalno in pravi, da niso na Dunaju zaman vspejale Ivičevega glasu s Carusom in Piccaverjem. Njegov glas je junaški tenor sladke barve ter doni čisto posebno v višini, dočim je v nižjih legah še ne-

vrača na oder. Sklenila je pogodbo z gledališčem Goldoni v Benetkah in bo nastopila v Shawovi »Sveti Ivani«.

Budimpeštanski filharmoniki so gostovali tekom prošlega tedna dvakrat zaporedoma v praški koncertni dvorani. Dirigent Dohnanyi je sestavil program tako, da je prevladovala inozemska glasba. Na sporedu je bila uvertura iz Smetanove »Prodane neveste«, Beethoven in Liszt. V svoj skladbi »Ruralia Hungarica« ki ima značaj suite in obsega pet stavkov, je pokazal skladatelj svoje nemalo instrumentalno in kontrapunktično znanje.

Zasebna akademija za upodabljanje umetnosti v Splitu, katero sta ustanovila kipar Studin in slikar Bibić lepo uspeva in ima učne prostore v neki vili na Marjanu. Vodstvo akademije je prevzel prof. Ivačić.

Schillingsova »Mona Lisa« se bo letos izvajala v dveh ruskih gledališčih, v Moskvi in Leningradu.

Hudožestveniški Glasbeni Studio pred inozemsko turnejo. Kakor se je že ponovno poročalo, odide moskovski Hudožestveni Glasbeni Studio na inozemsko turnejo, na kateri se bo izvajalo več novosti, med drugimi tudi Puškinov večer. Vodstvo turnee je poverjeno dirigentu Bakalejnikovu in Sve dovnu. Ansambel, namenjen v inozemstvo, nastopa sedaj v Leningradu in šteje osamdeset članov.

Iz življenja in sveta

Nova ruska ekspedicija v Mongolijo

Ruska vseučiliška profesorja v Petrogradu, Vladimirov in Borodin, sta na stopila ekspedicijo v Mongolijo, kjer sta ugotovila, da je patriarhalna oblika življenja že popolnoma izginila in da je šamanizem popolnoma degeneriran.

Približno 60 kilometrov od mesta Urge sta našla raziskovalca nagrobni spomenik iz sedmega stoletja, v bližini pa krasno izdelan oiaški kip iz granita. V okolici Urge je našli ekspedicija na premož in obširna ležišča goriljivega la-poria, ki jih smatrajo kot sedelne nek danih morij.

Ekspedicija, ki so jo poslali v Centralno Azijo, da varuje starodavne spomenike, se je povrnila v Taškent. V bližini Tokmaka je preiskala prastaro mesto Buran. V okolici mesta Aulie Ata so našli spomenik iz 12. stoletja. V Aleksandrovih gorah v okolici Arasana je našli ekspedicija na oziromen basrelief iz istega časa, ki predstavlja Buddho. Pregledali so bogato knjižnico v Kivi in jo spravili v red. Ondi so našli tudi prvotni načrt mesta Kive.

„Nečak belgijskega kralja“

Našo dobo bi lahko nazvali dobo pustolovcev. Še nikoli ni pustolovstvo tako bujno cvetelo kot dandanašnji in še nikoli niso imeli pustolovci tako hvaležnega občinstva kot sedaj. V Curihu je policija pred kratkim aretirala mladega moža, ki je bil rojen leta 1899, ali 1900, v Liegeu. Aretiranec se piše Otto Stephane ter se izdaja za nezakonskega sina pokojnega belgijskega kralja Leopolda II. Njegova mati je bila baje madame Vaughan.

Aretiranec pravi, da je 6. avgusta 1914 kot 14-letnj skavt prekorčal fronto pri Liegeu ter prešel iz zaledja nemške vojske v operativno območje belgijske armade, kateri je prinesel zadnja poročila o usodi trdnjave Liege. Tega mu seveda oblasti ne verjamejo. Nasprotno pa stoji, da je prinesel neki mladenič, ko so bile ameriške okupacijske čete ob Renu »po nalogu belgijskega kralja Alberta«, ameriškega generalu Allenu belgijsko vojno dekoracijo, katero je izročil imenovanemu generalu pred zbranimi tečami. Kmalu nato pa se je moral general prepričati, da je postal žrtev prevečnega pustolovstva. Leta 1923. se je tisti mož pojavil v Švici, kjer je prebivalstvu v St. Gallenu natvezil podobne laži. Potem se je pojavil v Baslu, kjer se je predstavil konzulu belgijske vlade kot grof Tervuerenski in nečak belgijskega kralja Alberta; Tervueren je predmestje v Bruslju, ki je posebno znano po bogatem kolonialnem muzeju, vendar pa ni tam nobenega takega grofa. K sreči je bil belgijski konzul previden in ni verjel vsega mlademu pustolovcu, ki je govoril izborni angleški jezik ter je vedel pripovedovati vsakovrstne podrobnosti iz življenja na angleškem in belgijskem dvoru.

Pustolovec je nato nadaljeval svojo pot v Ženevo k zasedanju Zveze narodov. Izstisnil je iz par lahkoverežev nekaj sto frankov, katere so mu zaupali, ker je nosil v gumbnici znak oficirja Leopoldovega reda. Policija pa je postala kmalu na mladega moža pozorna. Ravnatelj hotela, kjer se je pustolovec nastanil, je konfisciral njegove dokumente in mu jih ni vrnil, dokler ni »nečak belgijskega kralja« poravnal svojih denarnih obveznosti. Pustolovec je med tem izginil v Mülhausen in policija je imela z njim opraviti tudi v Wiesbadnu, kjer se je moral zagovarjati pred francoskim vojaškim sodiščem radi ponarejanja receptov za kokain. Pustolovec pa je imel na svoji vesti še druge grehe. Tako je n. pr. dvignil na nekem kolodvoru prtljago tujih ljudi in je z njo izginil. Predstavljal se je oblastvom kot zastopnik nemške vlade, katerega so izgnali iz Anglije. Tudi v Franciji je zapustil sledove svojega bivanja. Izdajal se je v ne-

kem samostanu za zastopnika škofa dotične diocese ter je opeharil samostan za večjo vsoto denarja. V Parizu se ga zaprl, toda v ječi je izkoristil dragoceni čas s tem, da je zložil ganljivo pesem na kazniškiškega ravnatelja, ki je dal slavo pesni natisniti v listih.

Tiralica, katero so poslale oblasti za pustolovcem, se je glasila na plavalnega, gladko obritega mladeniča z rjavimi očmi, ki govori gladko nemški, francoski in angleški. Med tem, ko ga je policija zasledovala, pa se je znal mladi pustolovec zopet preleviti. Razglasil je, da se je udeležil bojev v Afriki kot oficir tajske legije, kjer je bil ranjen ter ujet od Abd el-Krimovih vojakov. Posrečilo pa se mu je zbežati iz ujetništva in prišel je skozi Sicilijo in Italijo v Švico. Medpotoma po Italiji se je pustolovec naučil še italijanske. Vrnivši se v Švico, je menil, da bo lahko nadaljeval svoje življenje po starem vzorcu. Toda zgodilo se je drugače. Policija ga je aretirala in oddala v ječo, kjer je začel fingirati duševno potlačnost, radi katere so ga oddali v umobolnico. Hotel se je tudi obesiti. Kako bo z njegovim življenjem v prihodnje, ni mogoče prerokovati, vendar je verjetno, da ga niti ječa niti umobolnica ne bosta izmodrili in ni izključeno, da ne bo prebrisanec prej na prostem kakor si mislijo njegovi čuvarji, ki zbirajo sedaj material in proučujejo njegovo nepojasnjeno življensko preteklost.

Terrente zopet straši po Rumuniji

Rumuni so zopet vsi iz sebe: Terrente je že zopet zunaj! Cela tri leta ni bil nihče v ustju Donave varen pred njegovo številno, dobro organizirano tolpo. Terrente se je imenoval »kralj močvirij«. Država se je naravnost bojevala z njim in njegovimi ljudmi, ni se ji pa posrečilo, da bi se ga polastila.

Naravnost neverjetno je, kako se je drzni ropar norčeval iz rumunskih oblastev, ki so ga zasledovale. Mnogokrat se je s tovariši oblekel v vojaško obleko in pomagal pravim vojakom samega sebe loviti. Pa to še ni bilo tako hudo. Kavalir, kot je bil, je dal pod eno ali drugo pretežno vojakom, ki so ga zaman iskali, za pijačo in sam z njimi krokal cele noči.

Terrente je najraje plenił poštno in davčne blaginje, ker je vedel, da ni v državne urade tako težko vdreti in da je navadno v njih mnogo denarja. Re-vežem je navadno prizanesel, da celo pomagal jim je. Zato so ga tudi skrivali, kjer so le mogli. Ko je ta roparski glav-rov dovolj nagrabil za brezvestno življenje, jo je hotel popihati v Ameriko, pa so ga spoznali v Hamburgu, prišli in poslali domov, kjer so ga sprejela oblastva z odprtimi rokami. Za njegove napore so ga hoteli nagraditi s povinš- napom na vislice ali vsaj z dosmrtnim brezplačnim stanovanjem in hrano v kaz-nišnici.

Rumunske oblasti pa so delale račun brez krčmarja, v našem primeru brez Terrenta. Galantni ropar, ki ni imel za-ščitnikov samo med reveži, ki jih je ob- daroval, ampak tudi med ženskami, ki so naravnost tiščale za njim, je bil na- vajen na boljšo hrano, kot so mu jo nu- dili v zaporu in se je tudi čutil omeje- nega v svobodi. Zato je sklenil, da se za nezaželeno gostoljubnost lepo za- hvali in se poslovi kar po francoski. Popihal jo je iz ječe in pobegnil v Ru- sijo, ki je zadnje čase prevzela ulogo predvojne Amerike, namreč da je postala eldorado za defraudante in podob- no svojat. Terrente se je nemara prvot- no držal tradicije, ko je hotel neopažen s plenom smukniti preko velike luže, pa se je pod ključem domislil, da so se časi izpremenili in da mora ubrati vzhod no pot.

No, in sedaj se razlega po vsej Ru- muniji en sam strašen krik: Terrente je zopet zunaj. Pojavil se je v Tulcei in se zopet lotil svojega starega rokodelstva, namreč nekoncesioniranega odpiranja blagin in olajševanja bogatašev za ni-

hov denar. V bližini Tulcee je že vlo- mil v davčni urad, gotovo ne zaman. Prebivalstva se je polastila silna panika. Pravijo celo, da je izdal Terrente na kmete in reveže proglas, v katerem pravi, da se je povrnil domov kot njih zaščitnik in maščevalec. Oblastva so zopet pokonci, pa kaj jim pomaga, ko Terrenta še dolgo nimajo v rokah.

Ameriški tank na vožnji čez ovire

Obupen čin bedne matere

Skočila je z otrokom v donavski kanal.

Nezavaden prizor se je odigral te dni zjutraj na Dunaju v bližini donavskega kanala. Ob pol 8. uri so videli tamkaj zaposleni delavci hiteti žensko srednjih let z otrokom v naročju proti Donavi. Ženska si je na nabrežju privezala otroka na hrbet in je skočila v vodo. Dva delavca, ki sta pravočasno opazila čin, sta naglo skočila za njo v vodo ter sta rešila mater in otroka. Ko sta ju prine- šla na suho, so ljudje videli, da je bil otrok enoletni deček, katerega ni hotela mati ostaviti tujim ljudem.

Nesrečno mater in otroka so prenesli v bolnišnico, kjer se je izkazalo, da je samomorilna kandidatka 28letna Beti Rognerjeva, katero so gnale v smrt ne- vzdržne domače razmere. Radi beže in pomanjkanja je že davno sklenila na- praviti konec svojemu življenju, a ni hotela, da bi ostal otrok sam in bi mor- al trpeti še bolj kakor ona. Radi tega je hotela nesti s seboj v smrt tudi svo- jega enoletnega sinčka. Upanje je, da bosta mati in otrok rešena in da bo ne- srečni korak Rognerjevi za vedno v po- duk, da svet vendarle ni tako črn, kot si ga je predstavljala pred tem samomor- rilnim poskusom.

Konec londonske vedeževalke

V londonski boljši družbi je že več let igrala pomembno vlogo neka si- ristička, ki se je izdajala za gospo Estel- le. Na njene napovedbe so ljudje toli- ko dali, da so jo obiskovali tudi naj- znamenitejše londonske osebnosti, med njimi celo ministri in min. predsednik Mac Donald ter člani vladarske hiše, tuji plemenitaši in bančni mogotci.

Pred kratkim pa je vzela policija damo na piko ter si jo je natančno ogledala. Ker je na Angleškem vede- ževanje strogo prepovedano, se je gos- pa Estelle omejila samo na »posredo-

Vsako priznava izredno nizke cene, ki jih je povzročil

20% popust že prvi dan pri trdki Drago Schwab, Ljubljana.

vanje» z duhovi na onem svetu. Se- veda se je pri svojem poslu previdno varovala pred policijskimi agenti in je oprezno sprejemala tiste, ki so že- leli od nje pojasnil. Kljub temu se je posrečilo dvema ženskima detektivo- ma, da sta se ji predstavili kot bogati farmarski hčeri ter sta ji postavili več zapletenih vprašanj, na katera je od- govorila vedeževalka tako, da se je vjela v lastno past. Dami sta se nato legitimirali in sta pozvali policijo v hi- šo. Policija je stanovanje preiskala in ga zapečatila. Gospa Estelle je sedaj pod ključem in policija je ugotovila, da je ženska čisto navadna sleparica Fran- čiška Burgmann, po poklicu finančna agentinja in da je stara 38 let. Njena vedeževalska kariera je sedaj zapeča- tena.

Köpenickijada v berlinskem policijskem ravnateljstvu

Prošlo sredo je postala neka velika berlinska firma žrtev dveh rafiniranih sleparjev. Firma je poslala dva svoja uslužbenca v banko po večjo vsoto de- narja, da izplača nastavljenice. Blagaj- ničar in njegov pomočnik sta vnovčila denar in se napotila nazaj v firmo. Med- potoma pa sta ju ustavila dva moža, ki sta se legitimirala kot policijska agenta. Proglasila sta uslužbenca za aretirana ter sta ju odpeljala v poslop- je policijskega ravnateljstva. V nekem praznem prostoru sta potem odvzela blagajničarju denar ter sta se odstra- nila.

Blagajničar in njegov pomočnik sta seveda čakala, da se o zadevi sestavi zapisnik. Toda zapisničarjev ni hotelo biti od nikoder. Čakala sta dve uri in ko se jima je čakanje zdelo sumljivo, sta potrkala na neka vrata ter vpra- šala, kaj je z njuno stvarjo. Kriminalni uradniki ju sprva niso razumeli, po- tem pa so se pripricali, da sta postala žrtvi rafiniranih goljufov. Predzrost obeh tatov, ki sta se legitimirala za po- licijska uradnika, je tem večja, ker sta izvedla sleparijo v centralnem poslopju policije. Samo na ta način sta lahko uspela. Policija je seveda takoj odre- dila zasledovanje sleparjev, katerih pa doslej ni mogla izloviti. Brččas ju bo tudi za naprej težko izslediti, ker sta previdno izginila.

„Plinčič“

Prava nesreča ruske stepe ob Vol- gi so susliki, stepni polhi. Dežela si je baš opomogla po zadnji grozni lakoti, pa ji že golazen grozi uničiti letino. Polh odnaša kakor jabezec pod zemljo najboljše žito. Njih luknje in hodniki so cele kilometre dolgi. Najboljša polja so polna črnih globokih lukenj, ki so ne- varne za kmete in konje. Se pred me- seci so zalivali te luknje z vodo — gro- zno egiptovsko delo, ki so ga z istim slabim uspehom prakticirali pradedi se- danjega pokolenja. Zdaj pa je prišlo novo sredstvo in boj s polhi je postal veselo sprehajanje vaške mladine, ki poje in se šali, ker ve da premaguje škodljivce.

Nov pomočnik je ona rumena smrt, ki je ubila desetstisoče v vojni, ki lazi po zemlji in davi človeka, dokler se mu ne ustavi krčevito stisnjeno srce.

To je klor. Kmetje, ki so se udeležili nemške vojne, prebledijo, ko se spominijo plin- skih napadov. Če pa govorijo o plinu za polhe, so takoj dobre volje:

Tekme španijelov in psov ptičarjev v Mariboru

Maribor, 30. sept.

Klub ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani in glavna podružnica Slov. lovškega društva v Mariboru sta priredila 26. t. m. starostno tekmo španijelov ter 27. septembra vporabnostno tekmo psov ptičarjev. Obe tekmi sta se vršili v zasebnih loviščih Hoče, Skoke, Orehova vas in Rače. Ker je klub ljubiteljev ptičarjev včlanjen pri Avstrijski kinološki zvezi, so se vršile tekme po izpitnih pravilih, ki so veljavna za imenovano zvezo. Kajti ravno na ta način so tudi te tekme mednarodnega pripoznanja.

Kinološka zveza je poslala k tem tekmam kot sodnika g. vlad. svetnika Henrika Erhardta in g. Ludvika Merca pl. Kaposmera, pod imenom »Hegendorff«, znanega avtorja izvrstne knjige »Der Gebrauchshunde«, a klub ljubiteljev ptičarjev iz Ljubljane g. Urbanca in gosp. ravnatelja dr. Lokarja. Tekme je vodil g. ravnatelj Klobučar iz Maribora.

Za tekmo španijelov se je prijavilo 8 španijelov. Ker se žal iz tehničnih razlogov ni mogel izbrati prikladen teren in čas za tekmo (samo polje), se pri tej tekmi ni doseglo onih uspehov, katere smo pričakovali. Kajti glavno, kar pri španijelih pride najbolj do veljave, grmarjenje in vodno delo, se vsled neprimerne terena ni moglo spravešati. Bodoče bi se morale vršiti tekme španijelov šele v drugi polovici oktobra in v gozdovi in grmovjem pokritem terenu, kar je španijel specialist ravno v grmarjenju. Toda ne glede na to moramo biti s temi uspehi zadovoljni, kajti kvaliteta teh psov nam dovolj jamči boljših uspehov.

Rezultati so sledeči: Bistra Pohorska (lastnik dr. Gorišek, Sv. Lenard) II. a dailo s 190 točkami ter plemensko omeno 15. Hera v. Rottenburg (lastnik Josip Malenšek, Ljubljana) II. b dailo s 170 točkami, plemensko omeno 17. Ali v. Bauernhaus (lastnik Rado Hribar, Ljubljana) III. a dailo s 135 točkami in plemensko omeno 13. Potem sledijo s primeroma tudi dobrim uspehom: Heidi Haenstein (lastnik g. Robič), Heidi Pohorska (lastnik g. Marin), Dash Povovski (lastnik ing. Pahernik), Ilka Pohorska (lastnik dr. Robič), Gvns Posavski (lastnik mag. Ph. Vidmar). Posebno nagrado odvetnika dr. Goriška iz Sv. Lenarda, Din 500 za najboljšega poklicnega lovca dreserja, je dobil g. Lešnik

iz Bistrice, klubove nagrade po Din 250 lovec Cjuha iz Sv. Lenarda in Din 100 lovec Hakl iz Ljubljane.

Dne 27. se je vršila vporabnostna tekma psov ptičarjev. Priglasenih je bilo pri tej tekmi 9 psov, po večini so bili neniški kratkodlaki ter 2 gordon-settera. Ker so za vporabnostno tekmo najstrožji pogoji pri spravešanju, so imeli vsi precej težko preizkušnjo. Toda razveseljivi uspehi tekme nam kažejo, da se lahko tudi s tem materijalom, kosamo na inozemskih prireditvah.

Ravno pri teh tekmah smo spoznali, da so za naša poljska lovišča najbolj priporočljivi nemški kratkodlaki ptičari.

Rezultati so sledeči: Grom von Feilhofen (lastnik g. ravn. B. Pogačnik, Maribor) I. a dailo s 278 točkami. Axl (lastnik graščak Pollak, Neukloster) I. b dailo s 274 točkami; Loti (lastnik g. dr. V. Pfeifer, Maribor) II. a dailo s 228 točkami; Senta (lastnica ga. Behrblak, Ptui) II. b dailo s 214 točkami; Flora (lastnik g. dr. Lipold, Maribor) II. c dailo s 213 točkami. Potem sledijo: Lija (lastnik ing. Lenko, St. Peter) III. a dailo s 188 točkami; Tiček (vodnik r. svetnik Križaj, Ljubljana) III. b dailo s 176 točkami; Ufi (lastnik g. dr. F. Luckmann, Ljubljana) III. c dailo s 170 točkami; Treff (lastnik rač. svetnik Kropš, Maribor) »pohvalo«.

Iz rezultatov samih je razvidno, da je bila konkurenca zelo ostra. Razveseljivo je posebno to, da je 14-mesečni »Grom« g. ravn. Pogačnika iz psarne ravnatelja Klobučarja odnesel prvo dailo. Nagrado g. dr. Kupnika za najboljšega poklicnega lovca-dreserja je dobil g. Korošec, Župeča vas.

Zanimanje za obe tekmi je bilo veliko. Na predvečer tekme se je vršil pozdravni prijateljski večer v restavraciji »Meran«. Med drugimi odličnimi gosti je posejil tudi ta večer g. veliki župan dr. Pirkmayr, dvorni svetnik Stare in mariborski podžupan dr. Lipold. Med številnimi pozdravnimi nagovorji je netekel ta večer kar najpristraneje. Posebno kratkemu predavanju g. von Meyera se je sledilo s splošnim zanimanjem.

Dne 27. septembra so se pri zaključnem večeru tekme objavili rezultati in so inozemski sodniki čestitali prirediteljem tekem k lepim uspehom.

Po večbalnem streljanju in strelski tekmi nam je nudila glavna podružnica Slov. lov. društva v Mariboru sedaj tudi prav dobro uspele tekme psov. Iz

tega sledi, da je ustanovitev glavne podružnice Sl. lov. dr. delo pospešila in poglabila. Upamo, da bodo uspehi čistokrvnih psov, ki so bili tudi po mednarodnem merilu visoki, prepričali vse lovce, ki so lovili s psi neznanega in neplemenitega pokolenja, da je treba smotreni pso-reji posvetiti vso pažnjo v korist racionalnega izvrševanja lova.

Dopisi

CERKNICA. Podružnica Jugoslovanske Matice ima dne 4. oktobra ob 13. uri redni letni občni zbor v prostorih g. Andreja Zgonca v Cerknici.

ZAGORJE OB SAVI. Redni letni občni zbor »Glasbenega društva« se vrši dne 4. oktobra ob 15. uri v glasbeni sobi v Sokolskem domu. Udeležite se ga polnoštevilno. — Odobr. 1928

DOL PRI HRASTNIKU. V nedeljo dne 4. oktobra pride na pošti pri g. Drakslerju ob 3. uri popoldne dolski pevci sestane, na katerega vabijo vse prijatelje, Ker tokar ni v Hrastniku nobene napredne prireditve, upamo na povračilo udeležbe Hrastnikov.

ZIDANI MOST. V soboto zvečer so neznanzi zlikovci odnesli posestniku Ivanu Kržanu na Vrhomu iz zaprtega hleva sedem kokoši. Par sto korakov od hleva so našli drugi dan mlako krvi in kurje perje, znak, da se je tatu zelo mudilo. — V nedeljo zvečer so vdrlili neznanzi v gostilno gospe Alojzije Musar na Hotečeju. Sneli so okno v sobi, kjer spi domača 8-letna hčerka in odnesli kolač sira, nekaj denarja in tobaka. — Dne 30. septembra je stroj tovarnega vlaka zmečkal premikalnemu delavcu Karlu Lokarju levo nogo na stopalu. Ponesrečenca je nudil prvo pomoč zdravnik dr. Vidmar iz Radeč.

BRASLOVCE. V nedeljo dne 4. oktobra po prvi maši okrog 8. ure jutraj ob 10. prvi pri nas shod naš poslanec g. dr. Pivko. Sestane se bo vršil v gostilni g. Plaskanca. Ker vlada med tukajšnjimi naprednjaki precejšnje zanimanje za shod, se obeta številna udeležba.

BREŽICE. Nocoj ob 20. uri se vrši v veliki dvorani Narodnega doma »Jadranski večer« z bogatim sporedom. Predava ravnatelj gosp. dr. L. Böhm o temi: »Jadranska pristanišča« in njih pomen za narodno gospodarstvo. Sodeluje nadalje članica zagrebške opere gđ. Marta Pospisilova ter poznani pevski kvartet »Zepič« iz Ljubljane. »Jadranski večer« bo brezdvomno najlepša

in užitek polna prireditev tekoče sezone v Brežicah, na kar se opozarjajo prijatelji našega pokreta.

JEZERO PRI PRESERJU. V teh dragih časih je pač otvoritev nove šole redkost. In tako redkost bomo obhajali dne 11. oktobra na Jezeru pri Preserju. Ljubitelji mladine opozarjamo, da lahko ta dan uživajo nekoliko lepih uric med nedolžnimi otroci. Začetek slovesnosti bo ob 10. uri s sv. mašo na Jezeru. Po maši otvoritev, blagoslovitev in ogled šole. Po ogledu šole bo šolska veselica v novi šoli. Po skupnem obedu in obdarovanju otrok se bo vršila popoldne šolska prireditev, na kateri bodo sodelovali tudi otroci iz sosedne preserske šole. Pri celodnevni prireditvi sodeluje pevski zbor in godba iz Ljubljane. Vlaki vozijo iz Ljubljane ob 8.40 in 14.25, nazaj pa ob 18.23 in 22.20. Kdor se želi udeležiti skupnega obeda, naj javi krajnemu šol. svetu ali upravitelju šole na Jezeru pri Preserju.

LITIJA. Pred nedavnim časom smo opozarjali v »Jutru«, v kako slabem stanju se nahaja litijski most. Če bi merodajni faktorji takratno kritiko uvaževali in se odzvali svoji dolžnosti, bi se bila lahko preprečila nesreča, ki se je pripetila pretečene dni g. Josipu Planinšku, sodavičarju v Litiji. Približno na sredini mostu so se pod njegovim konjem vdrele mostnice. Konj je padel v odprtino ter visel s sprednjim delom v Savo, lastnika pa je potegnil z vajeti iz voza in je prišel z nogo pod kolo. Konju se ni zgodilo ničesar hudega, pač pa se je gosp. Planinšek vsled nepričakovanega padca močno prestrašil in poškodoval ter je za vsako delo za dalje časa nesposoben. Siučajni pasanti so mu priskočili takoj na pomoč ter preprečili še večjo nesrečo, ki je prettila. Ponesrečenec je seveda vložil tožbo proti ararju. Danes ponovno opozarjamo, popravite most, sicer se bodo še večje nesreče pogostoma ponavljale.

Šah

Telefonski šahovski turnir med novinarji. Pred par dnevi je bil zanimiv mednarodni šahovski turnir med češkoslovanskimi tiskovnim uradom v Pragi in Madžarskim korespondenčnim uradom v Budimpešti, in sicer po telefonu. Madžari so bili beli, češkoslovaki pa črni. Po 26. potoci so opustili Madžari igrro in jo s tem izgubili.

Ljubljanski šahovski klub. Danes ob 17. je v kavarni Evropa seja odbora Ljubljanskega šahovskega kluba, ki naj se je poleg odbornikov udeležita tudi gđ. B. Pleničar in V. Frankovič. Dnevni red: 1. Upravna situacija. 2. Občni zbor. — Tajnik I.

Splošni turnir napreduje hitro. Odigrana so 3. kola in vodijo gg. Rupnik, Škulj in Zevnik s 3 točkami. Igra se hitro, kar je karakteristika splošnih turnirjev; partije so končane v mnogih slučajih že prej kot v eni uri, česar seveda ni odobravati, ker se s tem odvzame partijam resnost, s katero bi se morale igrati. Glede zanimivosti se pa lahko reče, da jih ima ravno splošni turnir rekordno število, saj se menjavajo dobljene, izgubljene in zopet dobljene partije s skoro filmsko naglico. V nasprotnem ozračju je pohvaliti Škulja, Milača in Finka, ki si prizadevajo, da spravijo iz partije, kolikor morejo.

V sredo je debutiral g. Karl Dermovšek poslednjikrat v klubu z malo simpatijami, ki jo je uspešno in kmalu končal. Od 10 partij je dobil 8 in pol.

Kako potujejo danes umetniki

Naše življenje se razvija zelo hitro in napreduje skokoma posebno kar se tiče tehničnih pripomočkov. Pred par desetletji so se ljudje še bali železnice, pozneje jih je bilo strah avtomobila. Ko je prišel v promet aeroplan, je nekaj časa vse bežalo od nje. Toda polagoma pridobiva tudi letalo na terenu in menda je imel prav ameriški tvorničar Ford, ko je delal, da bo kmalu treba pretvoriti fabrike avtomobilov v tvornice za letala.

Beograd je zadnje dni doživel senzacijo, da se je pripeljal tja v letalu pevec Oestwig iz Skandinavije. Umetnik je do zadnjega bil tako zaposlen v domovini, da ni mogel odgovoriti po železnici. Poslužil se je torej aeroplana. Vkrslal se je nanj v Oslu in izstopil v Berlinu. Iz Berlina je nadaljeval pot z železnico do Prage, tam pa je zopet zahajal zračnega zmaya in dospel na ta način z doma v Beograd v dobrih štiriindvajsetih urah. Oestwig, ki je strasten zrakoplovec, je na zračni črti Praga-Beograd deloma sam vodil krmilo aeroplana.

Kakor vidimo, so se moderni umetniki oprostili naziranja, da je človek varen samo takrat, če se zaupa večšim rokam treznega moža, ki vodi lokomotivo ali volan na avtomobilu. Dandanes sedit pevec sam h krmilu letala in se pri tem prav nič ne trese za svoje življenje, ker je prepričan, da bo prav tako uspel kakor v svoji vlogi na odru.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Obri

Popravila
Mehanik Ivan Legat
specialist za pisarne stroje
samo Vetrinjska ulica 30.
Telefon št. 484.

Mekarna
s vsem inventarjem, poslopijem in stanovanjem se odda za 3 leta najboljšemu ponudniku pod ugodnimi pogoji, ki se izvede v mlekarni. V najem. Ponudbe najkasneje do 15. oktobra na Mlekarsko združenje v Virovitici, Slavonija. 25041

Za 75 Din
Vam spravim nov barbanast klobuk iz starega Pavla Novak, Križevniška ulica 9/1. — Preprogevanje damskih filc klobukov 45 Din, moških 50 Din. 25004

Službe

(dobe)
Mizar, pomočnika
takoj sprejme Ferdo. Pri-mošč, Trnovski pristan. 24066

Gospodična

Inteligentna, s perfektnim znanjem nemščine se sprejme k 7 in 5 let starima otrokoma. Ponudbe tistih, ki so se službovale, in s preprogi sprejmeval pod šifro »Veseljiteljica« na upravo »Jutra«. — Otroške vrtnarice imajo prednost. 24888

Otroška varuhinja

kamneljiva, dobrobrana in znanja se sprejme k desetmesečnemu otroku. Ponudbe takih, ki so se službovale v enaki lastnosti, in s preprogi sprejmeval na upravo »Jutra« pod »Otroška varuhinja«. 24852

Učenca ali učenko

poštenih staršev s primer-no šolsko izobrazbo sprejme Josip Komus, trgovca z meš. blagom, Loka pri Znaniu. 25042

Pekovski pomočnik

predpričen se išče za takoj — Oferte s knjižico je vpošlat na parno pekarno Bistjak, Rog. Slatica. 25030

Frizerka

pomočnica se išče na dom. — Dopise pod »V prostih urah« na upravo »Jutra«. 25097

Prvovrstna frizerka

za dame se takoj sprejme. Izzvstna služba in dober zaslužek. Ponudbe na naslov: M. Mareš, Maribor, Gosposka ulica 27. 25097

15—18letna fanta

ki mora biti več vseh dom-mažih del in pospravljanja sob itd. sprejemam kot slu-go. Naslov v upr. »Jutra«. 25088

Krojaški pomočnik

se išče takoj za veliko delo. Naslov pove uprava »Jutra«. 25001

Hišnik

trazen in pokren, oženjen brez otrok, ki je enako službo že drugod opravljal se red v hiši in obdelovalne majhnega vrta. — Ponudbe na poštni predal št. 13, Ljubljana. 24896

Službo gozdarja

in lovškega čuvaja iščem. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Vesten čuvaj«. 24887

Boljša šivilja

bi hotela na dom hivat ter se cenj. damam najpopolnejše pripraviti. Naslov v upravi »Jutra«. 24873

Šivilja

dobro izurjena želi izpremeniti sešanje žest. Cenj. ponudbe na upravo »Jutra« pod šifro »Spretna šivilja«. 24861

Kontoristinja

izvršila primerne službe. Obo-vidno perfektno slovensko in nemško tesarstvo, vešča srbohrvaščine in italijanščine ter vsajena tajniških poslov. Cenjene ponudbe pod »Sretna praksa« na upravo »Jutra«. 24859

Reven dljak

išče kakršnokoli službo za šest dan samo za brano in stanovanje. — Naslov pove uprava »Jutra«. 25073

Prikojevalec

prvovrstni specialist vseh moških toalet, s večletno prakso v konicaciji in po-mesti želi nastopiti službo v večjem podjetju. — Ima dovoljenje za samostojno obrt, ki ga da na razpolo-gu. Gre tudi v inozemstvo. Dopise na V. A. Müller, Ljubljana, Zalkova c. 14. 25068

Prodajalka

mlajša moč, pridna in po-stena, izurjena v modni trgovini. Išče mesto za ta-koj. Ponudbe pod značko »Modna trgovina 12291« na upravo »Jutra«. 25093

Mizarski pomočnik

išče službo v mestu ali kje v bližini. — Naslov pove uprava »Jutra«. 24913

Obratovodja

(mizarski mojster) dobra in zanesljiva moč, vešč moutiranja obratnih strojev ter specializir za pohištvo, išče pri kakem podjetju primer-ne službe. — Ponudbe pod značko »Pomoč na področ-nico «Jutra» v Celju. 24738

Prodajalka

srednje starosti, dobra moč želi premeniti mesto. — Zmožna zastopati tudi šefa. Ponudbe na upravo »Jutra« pod značko »Agilna 12293«. 25082

Mlada gospa

s letnim otrokom želi me-sta gospodinje k samostoj-nemu gospodu. Ponudbe na upravo »Jutra« pod značko »Gospodinja 12298«. 25050

Izučena šivilja

želi mesto k dobri šivilji. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Z. majhnim zaslužkom zadovoljna«. 25063

Kontoristinja

dobra stenografinja in stro-jenijska želi vstopiti v kako trgovsko podjetje ali kot blaginjska. Event. gre tudi nekaj časa hroščično. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod šifro »Zanes-ljiva 12280«. 25067

Izurnena pletilka

sprejme delo na dom. Po-nudbe pod »Pletilka 12281« na upravo »Jutra«. 25066

Natakarica

starejša moč z letno prak-so išče mesto za takoj. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« v Celju pod šifro »Natakarica«. 25044

Mesto prodajalke

išče gospodinjo v špeci-ališki trgovini v mestu ali na de-fell. — Ponudbe prosim pod »Prementni službo«. 24990

Trgovski pomočnik

mešane stroke, vreden pro-dajalec želi spremljati služ-bo v mestu ali na delu. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod »Priden in no-šten 25001«. 25001

Fina kuharica

s večletnimi izkušnjami išče mesto gospodinje k samo-stojnemu gospodu. N. N., Lokovica 30, p. poštni. 24998

Prodajalka

starejša moč, izurjena v vseh strokah želi mesto v večji trgovini. — Prevzame tudi področje, ki bi jo samostojno vodila. — Po-nudbe pod značko »Takoj na področnico «Jutra» v Celju. 25043

Obratovodja

puharski in kovinarski stro-jovnjak, izvešan jamo-merc, za globoko vrtanje najbolj sposoben, dober or-ganizator z 30letno prakso išče stalne službe. Cenjene ponudbe pod šifro »Srečno 12291« na upravo »Jutra«. 25013

Skladiščnik

elektrotehnične stroke, vešč samostojnega vodstva, s večletno prakso v vsem materialu želi službe pri kakem večjem podjetju. Nastop takoj. Ponudbe na upravo »Jutra« pod značko »Elektro«. 25045

Trgovski uradnik

z desetletno prakso v sa-mostojnem vodstvu trgo-vine, zmožen knjigovodstva, korespondence, strogojenci in vseh pisarniških poslov, slovenskine, nemščine ter italijanščine išče stalnega nameščenja. Ponudbe pod »Agilnost 12245« na upravo »Jutra«. 25029

Gospodična

išče mesto blaginjske. Nastop lahko takoj. Vse ostalo po dogovoru. Cenj. ponudbe na upravo »Jutra« pod značko »Blaginja«. 25084

Instrukcije

daje gimnazijem jurist po 10 din na ur. Ponudbe pod »Urešč 12294« na upravo »Jutra«. 24971

Skupen pouk

v nemščini d. a. je otrokom od 8 let dalje po ugodni cenji nemška in italijanska. — Poljskino v lopi št. 10. Vojnikovem trgu. 25003

Steklena trešna

opeka je zopet v zalogi pri Zru-ženih opekarnah, d. d. v Ljubljani. 433

Pletilni stroji

za 10 garsove in male prvovrstni izdelki št. 7, 8, 9, 10 in 11 se radi pomanjka-nja prostora prodajo. Kupca se bo popolnoma izročilo pletti vse izdelke na istem stroju. Za stroje jamčim, da so v dobrem stanju in malo rabljeni. Kdor se na-misla naj ne opusti te pri-like. Mehanična pletilnica F. Jakovac, Karlovac, Za-grebačka ul. 1. 24920

Prostovoljna javna

dražba pohištva se vrši 5. oktobra ob 9. uri popoldne v skla4189u Ravnarjev. 25076

Zlato novo uro

prodam za ugodno priloi-tnostno ceno. Krasen eks-emplar. »Zenit« franc. eks-emplar. Prišteionswerk. Na-slov pove uprava »Jutra«. 25100

Pohištvo

skoro novo, iz črnenjavega lesa, za eno spalno sobo in sicer 1 postelja z siml-ico, 1 nočna omarica, uni-valnik z marmornato plo-ščo, 1 velika omaraz za obleke in perilo, shranjeajo pri »Balkanu«. Dunajskac. se prod. Obrniti se je na skladišnišča istotam. 25089

Ledenica

in kuhinjska miza se po-udno cenji prod. v go-stilni pri Stefanu, Miklo-sičeva cesta št. 4. 25063

Prostovoljna javna

dražba novih čevljev se vrši dne 4. in 5. oktobra ob 9. uri popoldne v Hrenovi ulici št. 4. — Kupci se vabijo. 25061

Šivalni stroj

original »Singer« za žev-ljice, sedarje ali krojašce, predvzeto blago, do 800 obranjen se prod. na Po-lijanski cesti 11 za remizo. 25000

Margo gorčico

(senf) zahtevajte povsed. 25080

Instrukcije

daje gimnazijem jurist po 10 din na ur. Ponudbe pod »Urešč 12294« na upravo »Jutra«. 24971

Skupen pouk

v nemščini d. a. je otrokom od 8 let dalje po ugodni cenji nemška in italijanska. — Poljskino v lopi št. 10. Vojnikovem trgu. 25003

Steklena trešna

opeka je zopet v zalogi pri Zru-ženih op

Gustave le Rouge:

Misterija

(Roman)

— Torej v resnici odpotujete?

Indijec ga je gledal čisto preplašeno.

— Da, poštini moj Tolliam, odpotujem in moj sklep se ne da spremeniti. Pripravi mi takoj navaden nahrbtnik in predvsem ne pozabi mojega browninga. Hitro bom kosil, potem pa grem v urad železniške družbe United Mexico Company.

Tolliam je odšel z globokim vzdihom. Lionel Brady pa je stopil v svoj toaletni kabinet. Čez pol ure ga je zapustil sveže obrit, oprhan in v polni posesti svoje energije. Misel na pustolovsko ekspedicijo, na boj zoper misteriozne nasprotnike, je vrnila pogumnemu yachtmenu vso njegovo življenjsko moč in dobro voljo.

— Pred vsem gre za to, da osvobodim Parkerja, si je dejal. Kar se pa tiče Misterije, urediva najine račune malo pozneje.

Tretje poglavje.

Mygali.

V zapuščenem kraju predmestja North-Beach stoji še danes čudna zgradba: ima dve nadstropji in obstoji iz samih železnih plošč, ki so prilete na jeklene trame. Od zunaj ni videti nobenega okna in težko je uginiti, na kak način je mogoče priti v to čudno hišo, kajti nikjer ni nobenih vrat in železne plošče so povsod iste velikosti in iste sive barve.

Ce vprašate kakega prebivalca onega predmestja, vam bo odgovoril, da je bila ta hiša, zgrajena neposredno po velikem potresu, določena za tovarno raket in umetnega ognja. Bodisi da podjetje ni uspelo, ali pa da se je mestni svet protivil zgradbi take tovarne v neposredni bližini mesta, zgradba ni bila dogotovljena in dolgo časa je bila »Železna hiša« prazna.

Tik poleg te čudne stavbe je stala razkošna vila, ki je bila pravzaprav določena za prebivališče ravnatelja te tovarne. Prošlo leto je to vilo kupila neka angleška dama, komtesa Sara de Gloucester, ona, ki so jo v gotovih mednarodnih krogih imenovali Misterijo.

Ta dama je hotela dati podjetju Železno hišo, da poveča svoj park, toda zaenkrat jo je, kakor so pravili dobro informirani ljudje, dala v najemu nekemu izvoznikarju iz Lombard Streeta, ki je imel v njej zalogo blaga.

Tako se ni nihče več brigal za hišo brez oken, katere pročelje je razjedala rja.

V noči, v kateri je postal Lionel Brady žrtev čudnega vloma, o katerem smo pripovedovali, je hitel proti temu samotnemu kraju

možak, ki je bil elegantno oblečen in ni bil nihče drugi kot veliki kupčevalec z demanti iz Montgomery Streeta, po imenu Wilcox. Ovrtnik povrhnika je imel privihan do ušes, klobuk potisnjen na oči in obračal se je pogosto, da vidi, mu li kdo ne sledi. Njegovo čudno, mrzlično vedenje je kazalo, da je zelo vznemirljen. Ko je prišel pred Železno hišo, je šel železne plošče, počeni od levega ogla, in ko je došel do sedme, je pritisnil na vijak, ki se na zunaj ni prav nič razlikoval od drugih. Potem je čakal.

Čez nekaj minut se je začelo lahno škrtanje, ena železnih plošč se je premaknila in pokazala se je ozka odprtina.

Wilcox je vstopil, sledil nekaj časa temnemu hodniku, odprl vrata in se znašel v vestibulu, ki ga je stražil slabo oblečen Kitajec, s katerim je tiho govoril par besed. Nato je šel v sredo vestibula, kjer so vodile železne polževne stopnice navzdol in izginil je v njih odprtini.

Kmalu nato je Kitajec, ki je bil še vedno nepremičen na svojem mestu, zapazil luč. Zasvetila se je v ozki odprtini, ki se je nahajala sredi vrat. Trikrat se je luč zasvetila in je spet ugasnila: na ta način so zvonili obiskovalci. Vijak, ki je bil na zunanem zidu hiše, je pri pritisku avtomatično vezal električni komutator. Kitajec je takoj potegnil za ročaj, ki je bil zvezan z vrati na cesti in minuto pozneje je vstopil možak kakih štirideset let, Mr. Jedediah Buxton, eden najbogatejših žitnih trusterjev v San-Francisku. Kitajcu je šepnil iste kabalistične besede kot draguljar Wilcox in izginil je kot on po železnih stopnicah.

Ko je prehodil dvajset stopnic, je došel v prostorno in čisto iz železa zgrajeno dvorano. V sredi je stala dolga miza, pokrita s papirjem, okoli mize je sedelo v globokih usnjenih naslonjajih sedem gentlemanov najkoreknejšega tipa. Prazen naslonjaj je čakal zakasnelega Buxtona.

— Hitite vendar, Mr. Buxton, je dejal šaljivo draguljar Wilcox novemu prišlecju: čakali smo vas, da začnemo.

Kitajec Wang-Tai, ki so ga dobro poznali v orientalskem predmestju kot trgovca z opijem, in ki je bil na videz vodja ostalih članov družbe, je prosil za molk:

— Gentlemen, je začel in njegove male podolgate oči so se ironično in hudomušno bliskale, novice niso ravno najboljše. Ta mesec se imamo razdeliti samo tristo tisoč dolarjev. To je malo, če pomislimo na riziko in na uplačane deleže.

Takoj se je dvignil protest, in sicer s strani kapetana Georgieja Borrowa, ki pa je bil bolj znan pod priimkom Rattlesnake (kača klopotača) in je bil že nešteto krat kompromitiran kot morski ropar, a se je znal vedno izmazati na neverjetne načine.

— To ni mogoče, je vzkljnil: prošli mesec je bilo 500.000 dolarjev in ne morem si razložiti velike razlike med obema številkami.

Wang-Tai je odgovoril z medeno uljudnostjo:

— Ali hočete pregledati potankosti računa, ki ga je šef že odobril?

Ta edina beseda je imela za posledico, da je na mestu pomirila jezo spoštovanja vrednega kapetana.

— Dobro, je mrmral, če je vse v redu... Saj veste, stara mrcina sem, toda na dnu srca iskren kot vsak pravi mornar.

Nihče ni odgovoril na njegove besede in Wang Tai je začel čitati poročilo o položaju z jasnostjo in eleganco, ki bi delala vse čast direktorju kake finančne družbe.

Podjetja tega združenja pa so bila prav posebne vrste: tako na primer so jadrnice, ki so jo zavarovali za zelo visoko svoto, skrivno razgovorili ter blago nadomestili s kamenjem in prstjo. Ko je bila ladja na širokem morju, jo je dal kapetan Rattlesnake pri najlepšem vremenu potopiti in mirno se je vrnil na obrežje v čolnu s pol ducatom lopovov, ki so tvorili moštvo potopljene ladje. Zavarovalna družba je bila prisiljena plačati, ker ni bilo mogoče dozati zločina.

Ali pa na primer druga zadeva: draguljar Wilcox je bil prodal hčerki nekega milijarderja ovrtni biserni nakit za 30.000 dolarjev. Nekaj dni pozneje je s pomočjo sodelovanja mastno plačane sobarice nakit spet prišel nazaj v železno blagajno draguljarja. Milijarderka pa je imela v svoji omari nakit iz ponarejenih biserov, ki je bil popolnoma enak prvemu. Mlinar Buxton je bil specialist za požare, vsak čas je imel tri ali štiri pravde z zavarovalnimi družbami.

Iz teh primerov že lahko sklepamo, da je bilo delovanje ostalih članov združenja prav tako pošteno vrste in da ni bilo med temi elegantnimi gentlemeni niti enega, ki ne bi zaslužil, da sede na električni stol.

Ko je bila vsota, ki jo je označil Wang Tai, pošteno razdeljena, je Kitajec, ki se je taktno vedel kot predsednik skupine, spet povzel besedo:

— Gospodje, je dejal ob splošni pozornosti, kapetan Rattlesnake se je ravnokar pritožil in po pravici, o skromnosti dobička naših podjetij. Priznati moram, da zadnja doba ni bila zelo uspešna; toda danes vam že lahko javim, da bo v najbližji bodočnosti mogočno združenje Myglov stopilo v novo, svojo najlepšo dobo.

— Kolikokrat se nam je že to obljubljalo, je ugovarjal draguljar Wilcox slabe volje. Do sedaj pa podjetja, ki smo se jih lotili, niso prinesla dovoljnega dobička v primeri z nevarnostmi, ki so nam pretile.

— To je mogoče, je odvrnil Kitajec z avtoriteto, toda vse to se spremeni. Vrhovni šef Mygalov je zasnoval imenitno podjetje, v katerem vi ostali ne boste takorekoč ničesar riskirali in ki bo dajalo ogromen dobiček: Znašal bo dokaj milijonov dolarjev.

To imenitno obljubo je sprejel splošen smehljaj zadovoljstva: edinu kapetanu Rattlesnaku je bilo videti, da je le na pol prepričan.

— In ta čudovita stvar se kmalu dogodi? je vprašal z glasom, ki je kazal neko malovernost.

„L U K U L O“ dišave v zavojih so najboljšie !!

RADIO- in AUTO- baterije prvovrstne proizvaja „Valtra“ - akumulator, MARIBOR, Strossmayerjeva ulica 3.

Učni zavod za priktrojevanje oblačil
Ivan Bizjak

obvešča vse vpisane tečaja v Ljubljani, da se prične tečaj v nedeljo, 11. oktobra t. l. v Narodnem domu, kjer se vrši prvi sestanek ob 9. uri dopoldan. — Tečaj se bo delil na 3 oddelke, to je podnevni in večerni. Do navedenega roka se še sprejemajo prijavili pri g. Igliču, krojaškemu mojstru, Kolodvorska ulica, ter tudi 11. oktobra v Narodnem domu.

Trgovski lokal
v sredini mesta v Ljubljani **vzame v najem solidna trgovska veletovrka** eventualno kupi hišo. 5621
Cenja, ponudbe pod „Trgovski lokal 1925“ na upravo „Jutra“.

1° staro vino

rudeče in belo, najboljše kvalitete, dokler traja zaloga nudi po zmernih dnevnih cenah

Mijo Bagadur, trgovec v Samoboru.
Hrvatska. 5749

Kapitalisti.

Izredno ugodna prilika za naložitev denarja!

Lukrativno, krasno urejeno in upeljano podjetje z donosom najmanj 30–50%, dobička, ki se z lahkoto in brez posebnega znanja doseže, se radi smrti lastnika prodaja.

Ponudbe pod „Velik dobiček“ na oglašni zavod Kopitar, Ljubljana, Čopova ulica 21. 5740a

Kupim

auto-privoz
(Auto-Beiwagen).
Ponudbe na **A. Kajžič, Kočevje.**

Opozorjamo

vse interese, da je pri pismenih vprašanjih, ki naj jih upravništvo pismeno reši, brezpogojno priložiti poštino in manipulacijsko pristojbino v znesku Din 2—. Posebno opozorjamo na to, da se jim po pošti pošlje naslove od malih oglasov. Vsa vprašanja in prošnje glede naslovov od „malih oglasov“ bodo romale v koš, ako ne bo priloženih Din 2—

TRGOVSKEGA POTNIKA

prvovrstno moč, strokovno veččega, samca sprejme takoj veletrgovina

I. PREMELČ, LJUBLJANA

Lep lokal

za modno in manufakturno trgovino v sredini letovišča Bled z zalogo vred se takoj odda.
Dopisi na **A. Wötling, Bled.**

Obleke, dežne plašče, površnike, raglane,
itd. za gospode, dečke in fante **kupite najceneje** v naši detajlni trgovini na **Erjavčevi cesti št. 2** nasproti dramskega gledališča. 5639a
Konfekcijska tovarna FRAM DERENDA & CIE., Ljubljana.
Brezkonkurenčne cene! Dobro blago in solidna postrežba!

Razpis
zgradbe vodovoda v občini Dol pri Hrastniku.

Občina Dol pri Hrastniku namerava oddati zgradbo 1100 metrov dolgega vodovoda. Načrt in strokovnik sta na vpogled v občinski pisarni ali pa pri županu na Dolu. Občina si pridržuje pravico, oddati gradbeno dela ne glede na višino ponudbe.

Zupanstvo občine Dol pri Hrastniku,
dne 30. septembra 1925.

5717a Zupan: **Jakob Draksler.**

ZAHVALA.

Vsem, ki so nam ob pretežki izgubi našega nepozabnega pokojnika, gospoda

Vinka Suligoja

izrazili svoje sočutje, se najtopleje zahvaljujemo. Najprisrčnejša zahvala zlasti preč. duhovščini, nadsv. požrtvovalni in velikodušni Kinetski posojilnici, društvu „Soča“, gg. pevcem za gniljivo petje, darovalcem cvetja ter sploh vsem, ki so pripomogli k častni udeležbi pogreba.

V Ljubljani, dne 2. oktobra 1925,

Zalujoči ostali.

PLIN V STANOVANJA!

Vsaka štedljiva gospodinja uporablja v kuhinji, kopalnici in pri likanju samo **plin**.

Neprimerno cenejšo. Vedno čisto. Vsak čas pripravljeno, kuha ter greje hitro.

Mnenje o nevarnosti plina je samo **predsodek**.

Ze od leta 1861, odkar obstoji plinarja, se ni dogodila nobena resna nesreča. — Napeljava do hiše **brezplačno**.

Napeljava v stanovanje stane samo 800 do 1000 Din, plačljivo v **10 mesečnih obrokih**.

Kuhalnik se dobi že za . . . Din 125—
Likalnik se dobi že za . . . Din 140—
Štedilnik se dobi že za . . . Din 1800—

Uporaba plina v vseh obratih za varenje, taljenje, kuhanje, pogon strojev itd. najcenejša.

Vedno pripravljeno, čisto, prihrana na času in denarju.

Pojasnila daie: **MESTNA PLINARNA.**

Ljubljanska posojilnica

r. z. z o. z v Ljubljani

Mestni trg šte. 6

sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Večje in stalne vloge obrestuje po dogovoru.

Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbe, poroštva in proti zastavitvi.

Hipotekarna banka
jugoslovanskih hranilnic

Brojovi 173
v Ljubljani

(prej Kranjska deželna banka)

izvršuje vse bančne posle in transakcije

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

ter daje vsakovratne kredite in predujme. Nakup in prodaja valut in deviz.

58 a

Brinjevo olje

kupuje po najvišjih cenah drogerija **A. KANC**, Židovska ulica.

Damski klobuki
po najnižjih cenah pri **E. Djukanovič**, Sv. Petra c. 27, poleg hotela Tratinik.

Popravila, grekočenje, spatri oblike.
Nujna popravila v sestih urah.

Agitator
Broš. 18 Din, vez. 23 Din, poš. 1/25 Din

Izdala jih je
Tiskovna zadruga v Ljubljani

Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči priljubljene

romane „Jutra“

Do sedaj so izšli sledeči:

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih **Pater Kajetan**

Cena broš. Din 30—, vez. Din 40—, po pošti 2 Din več

Tigrovi zobje

Cena broš. Din 30—, vez. Din 40—, po pošti 2— Din več

JEAN DE LA HIRE.

Lucifer

Fantastičen roman v VI. delih. Cena broš. Din 45—, vezano Din 55—, po pošti Din 2— več

FEREAL CUENDAS.

Veliki inkvizitor

Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije. Cena Din 30—, vez. Din 40—, po pošti Din 2— več

HARRY SHEFF.

Hči papeža

Zgodovinski roman, ki popisuje krvočernost in neravnopravnost papeža Aleksandra VI. njegovega sina Cezarja in hčerke Lukrecije Borgije. Broširano Din 30—, vezano Din 40—, po pošti Din 2— več

CLAUDE FARRERE:

Gusarji

Zgodovinski roman iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju. Cena broš. Din 20—, vezana Din 30—, po pošti Din 2— več

FR. HELLER.

Blagajna velikega vojvode

Roman. Broš. Din 15—, vez. Din 25—, po pošti Din 2— več

FR. HELLER:
Prigode gospoda Collina
Saljiv detektivski roman iz velikega sveta. Cena Din 10—, po pošti Din 2— več

Knjige se naročajo pri upravništvu „Jutra“ v Ljubljani, Prošernova ulica 54.